

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Lectiones super marcum

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

quos presertim in logica/prolabunt aliqui i errores piculosissimos illi qui magnorum sunt erga virtutes affectuum. quales aplos vocavit habere zelum sed non scientiam. adeo ut si non humiliter sapiant nisi sese contra habent infra metas sue cognitionis nulli pernicius inveniuntur neque absurdus errores confingere/propterea non leuiter oportet eos scribere vel docere. sed non absque cautela magna adherendum est eis nisi preuia discussione diligenti et doctorum examinatione. In talibus quippe sepe reperimus plurima aut falsa aut male explicata ac pinde multa erroris materia presentia simplicibus quibus in multis diuinitissima altissima sunt. Adde nunc id quod euenit tempore meo de quadam que prophetissa et miraculorum operatrix reputata est a multis. quam et vidi et allocutus sum. Nec tandem dixit et scribi iussit. quod spiritus suus deum contemplando fuerat annihilatus/vera annihilatione et hinc recreatus. Et dum quereretur qualiter hoc scire potuerat respondebat se expertam. Dies mihi non sufficeret si numerare vellem innumeratas tales insanias amantium in omni et amentium quod non scientiam quales videntur fuisse begardi et begarde quemadmodum in quodam tractatulo de distinctioe verarum revelationum a falsis memini per de anno talle.

Decendus non est vel monendus qui errorem suum defendere manu tenet corrigere. Hoc orator posuit in fine poetrie sue. Exigitur igitur correctio seuerior si sic iterum fuerit pugnator ad saluandam tanquam propriam hanc verborum improprietatem. Duo pacto sit vel quo ordine postulandum/quippe videtur ordinari et inquisitionis iudicium quam parua radix peregrini sermonis serpit ut cancer et modica errorum scintilla sicut in arrio patuit dum non conuenienter opprimitur vel artatur/magna erumpit in flammam. Sic nuper actum est parisiis per sacram theologie facultatem aduersus illos qui doctrinam quandam peregrinam Raymond mundi lulli conabantur inducere que licet sit in multis altissima et verissima quia tamen in alijs discrepat a modo loquendi doctorum factorum et a regulis doctrinalis sue traditionis et veritate in scholis/ipsa edito publico repudiata prohibitaque. Dicam hic quod sentio si tales locutionum modos publicari perciperem/apud aliam vniuer-

sitatem parisiensem vel per sermones vel per scholas deducere proterit ex officio cui indignus deseruio. ad censuram theologie facultatis/ut examinaretur et examinata suum quale mereretur iudicium sortiretur. Bene vale pater emerite. memor mei in orationibus tuis.

Finit secunda epistola Johannis de gerson contra dicta fratris Johannis Ruysbroech in tertia parte tractatus sui de ornatu spiritualium nuptiarum.

Incipiunt lectiones due peritiles super marcum et ad comendationem propositi nostri et voti multum faciunt valent doctoris Johannis de gerson Cancellarii parisiensis.

Sicut scriptum est in Isaia propheta Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam qui preparabit viam tuam ante te. Tertius presens hodiernae lectionis sunt diuersas punctuaciones et postillas sententias ad precedentia et subsequencia varie coaptat. Nam quod autoritas ista. Ecce ego mitto angelum meum. non de Isaia sed de malachia Malach. iij. sumpta est referri posse dicitur quidam hanc periculatam sic scriptum est in Isaia propheta ad illud quod immediate premitur tamquam in eius confirmatoe atque fulcimentum. ut sit sensus. Initium euangelij ihu christi filij dei id est qui fuit filius dei et quasi pater sibi absque prophetico testimonio istud posuisse. addidit sic scriptum est in Isaia propheta Potest enim ab hoc propheta trahi christum fuisse deum atque dei filium. vel quod vocat est emanuel. Isa. viij. et liij. Generatione eius quod non enarrabit. De eterna eius a patre productione dictum est. et ex primo capitulo et alijs ibidem elicit. Dissolutum modo ipia Porphyrii heretici blasphemia quam nisus est pbare euangelista nostrum danare mendacem. quod illud quod dictum est Neque enim coartat talis obiectio ut ad hanc expositionem fugiamus. **C**onstat itaque prophetas omnes vno et eodem spiritu suas preterisse prophetias. ac perinde quod vnus posuit (quia non tam ipse quam spiritus sanctus loquatur) potest ab altero (qui similiter est spiritus sancti instrumentum) intelligi quemadmodum

dictū seu positū. et si nō explicite tū impli-
cite. Dicunt igit̄ alij vel iudem aliter/duas
i textu particulas a duob; pphetis excer-
ptas. Prima est malachie tā sensu q̄ s̄ b̄is
Secūda est Isaiē q̄ cū prima similit̄ satis
explicat sententiā ubi dicit̄ vox. Et q̄niaz
Isa. principalior fuit atq; famosior et legē
tibi notior. q; insup finis plerūq; rem to-
tam denominat placuit euāgeliste nostro
qui etiā breuitati studebat nō duos pphe-
tas s; vnū et hunc maiorē nominare. Et
sub hoc sensu recepit ecclia/sive originale
Darei euāgelij sic habuerit vt tenet Be-
da in cōmento. siue a quibusdam nō recte
scribentib; additū fuerit quēadmodū sen-
sisse videt̄ Hiero. sup ps. **I**ncipit igit̄
fm hunc expositōis modū euāgelista no-
ster suā texere rationē ubi norandū occur-
rit qd̄ ait in cōmento. **S**criptur̄ inquit
euāgelij marc; cōgrue primo ponit om-
niū testimonia pphetarū q̄ hoc futur; p̄ci-
nebant/ vt eo cunctis vera et sine scrupulo
dubietatis sustinēda q̄ scriberet intimar;
quo hic a pphetis spūsancto impletis an-
tea p̄scita et p̄dicta esse mōstraret. simulq;
vno eodēq; euāgelij sui principio. et iude-
os qui legē ac pphetas susceperant. ad su-
scipiendū euāgelij sacramēta q̄ ipso; p-
phete p̄dixerant instaurat. **E**t gentiles qui
per euāgelij p̄conia ad deū venerāt. ad au-
toritatem quoq; legis et pphetarū suscipi-
endam venerandāq; puocaret. **D**ic in-
struimur dicta nostra sacrarū scripturarū
testimonijs roborare. quia parū ignitum
est et minus efficax verbum qd̄ nō incalue-
rit et fultitum fuerit ab eloquio dei qd̄ est
ignitum vehemēter. et nisi viuificatū fue-
rit a sermone eius qui est vinus et efficax
fm apostolū et penetrabilior omni gladio
incipiti. **N**on tamē estimo curiositatē in
allegationib; huiusmodi consecrandā. s;
quousq; profunt studiosis et edificat̄ char-
ritatem. alioquin cum ille truncatarū
autoritatū male congestus/ et informis cō-
geries allegationū sue origini nō puenien-
tium/ quid p̄ficat. nisi fortassis ostentatio-
nem operat̄. **S**ed neq; sunt inculpabi-
les qui pphanas postpositis lectionib; sa-
cris toto ore personāt totis virib; ample-
ctuntur/ sicut scriptū est p̄ Isaiā. pphetas
Nō in philosophis. nō in poetis et fabul.
sed in ppheta. **U**bi p̄rer bec elidit̄ im-
pia manichei blasphemā. quia sic delira-

re ausus est vt diceret pphetas veteris te-
stamenti a deo tenebrarū missos esse. qd̄ si
vex esset sicut non est. nunq; veritatis no-
tarius. euāgelista noster eundem euocaf-
set in testimonium narratōis sue. Nihil
enim roboris hab; verbum illius qui pa-
ter est mendaci. **S**ed in hoc loco conue-
nienter essent improbādi qui pphetas ve-
ros/ aut constellationib; impurant/ quē-
admodum Auicenna. Albumasar et alij
nonnulli/ aut qui execrabiliori deliramen-
to pphetas fabulantur magicam arte;
exercuisse/ tanq; medium adipiscendi pre-
cognitionem occultorū. verum super his
olim latius tractabimus si de; annuerit.
Nunc audiamus quid i Isaiā prophe-
ta scriptum est. **E**cce inquit ego mitto an-
gelum meum. **N**on dubium quin Johā-
nem baptistā qui vt Beda ait angel; vo-
catur non societate nature iuxta heresum
Origenis. sed officij dignitate quo nomi-
ne recte appellari potest homo ille qui su-
it missus a deo vt testimonium perhiber;
de lumine et venientem in carne domi-
nū mundo nunciaret. quia angelus nuncius
appellatur. **I**n hoc qd̄ premititur. ec-
ce. notatur et demonstratione grandis et
insolita nouitas. **I**n hoc qd̄ subiungitur
ego mitto datur intelligi ex maiestate mit-
tentis dei missi magna dignitas. **D**ebinc
p̄fens pro futuro ponitur. quia incon-
cussa erat tanq; de presenti fieret certitu-
do demonstratōis atq; stabilitas. **J**ohā-
nes insuper non quicunq; sed angelus su-
us scilicet dei. **A**tende proximātem cū
ait. ante faciem tuam. vt eius puritas. in-
tegritas. et sanctitas cōmendaretur. **P**o-
stremo officium ei; honorificum designa-
tur qui p̄pabit viam tuam ante te. **Q**uā
viam si forte quesieris. **R**espondet **C**hris-
t; et inferius datur intelligi. **V**ia domini q̄
ad homines ingredit̄ penitentia est p̄ quā
deus ad nos descendit et nos ad illū ascen-
dimus. vnde angeli ascendentes descendē-
tesq; memorantur super filium hominis.
Nec est secūda loquēdi materia. hoc vnū
tantū ad p̄sens dilatemus. quo pacto Jo-
hannes angelo similis p̄hibet **E**t primo
si virginitas Johānis attēdit̄ subit̄ illud
Hiero. ad paulam et Eustochiū. q; semp
angelis est connata virginitas. et q; in car-
ne p̄ter carnem viuere non terrena vita
est sed celestis. **C**onuerte oculos fidei

S

S

ad virtutes Johis nō vnā tantūmodo s; q̄
 libet angeloz hierarchiā videbis i eodē
 figurari. Inflammavit itaq; eū charitas vt
 esset filius seraphin. q̄netiā ali? in amore
 diuinū ardore exardescere suis pdicatōi-
 bus amonuit. Si sapiētia ei? attēder; nū
 qd cherubin parē dices. Si spūales i ece-
 cutione virtutū potētia nōne p̄similē ip̄z
 ptāri designabis. Si pacatissimā animi
 sedē. nūqd thronos in ip̄o reperies. Fuit
 em̄ vis ei? occupabil' inflammata p chari-
 tatē vis rōnalis illustrata z edocta p sapi-
 entia. vis irascibil' p potētia z virtutes ro-
 borata. Charitas impabat. p̄sulebat sapi-
 entia. potētia p̄firmabat. Sic est sup̄mus
 ternari? hierarchie? bñ velle scire z posse.
 hec trinitat' sup̄celestis imago. potētia. sa-
 piētia. z bonitas seu volūtas. Porro i Jo-
 hanne fuit tanq; in dñationib; vltimitas
 subiectōis z iocūdissime ac fidelissime ser-
 uitutis ad deū. liberaq; magnificētia oim
 subiecta alteri p̄sus aduersa. Fuit p̄terea
 sic in principatib; ita z in Johāne emine-
 tia incorruptibil' rectitudinis in suo regi-
 mine. eminētia etiā inuincibilitatis tanq;
 in ptātib;. Porro vltimitas quedā virtu-
 ositatis eū similit' reddidit virtutib;. Deni-
 q; p̄uidētissima cura quā in p̄paratione
 vie dñi ad hoies exhibuit ostēdit q; ratio-
 nabiliter archangelis z angelis compef.
 q̄ in re x̄ps infallibilis auctor veritat' pro-
 p̄betiā hāc text' nostri ad Johānis comē-
 dationē inducebat. *Matth. xi. z Luc. xij.*
 Sic inq; de q̄ scriptū est. Ecce ego mitto
 angelū meū q̄ p̄pa. vi. tu. aū te. ¶ Duo cir-
 ca nō penit' absurde videri possēt aliq; b;
 q; charitas infusa z sapiētia. cetereq; vir-
 tes enumerate abundāti? a Johē pticipa-
 te sunt q; ab angel'. Nā q̄sto potētia natu-
 ralis debilior i se est z minorē habēs capa-
 citatē. tāto ad ip̄i? eleuatōez z dilatōem
 q̄ndā spūales virt' infusa copios' exigať.
 ¶ Quā aut iohis vtpote hois iserior angelis
 natura sit p̄spiciū est. Ad qd forsan tēdit
 illud x̄pi *Luc. xij.* vbi cū dixisset. nō surre-
 xit maior int' natos muliez iohē bap. ad-
 didit Qui aut minor est i regno celoz ma-
 ior est illo. quāq; aut z de ḡnitis id itelli-
 gi poterit. Neq; em̄ charitas vis seu virt'
 altera virtutib; patrie coequat. Et de Jo-
 hāne qdē gloriificato nūc loq̄mur quē ad
 sup̄mū ordinē sblimatū neminē arbitroz
 doctoz abigere. Quic s̄p̄e suffragat' illud

Hiero. vbi p̄r? In carne angelicā gl'am
 q̄rere maioris est meriti q; habere. cū ali?
 nitit' obtinere cū grā qd habz āgel' a natu-
 ra. Adde aliud nō p̄tereudū quēadmodū
 nōnulli Johannē esse i p̄ma hierarchia su-
 p̄mū sic venerari conant'. Ruina inqunt
 angeloz ex hoib; repat'. z p̄sentancū est ra-
 tionē vt sedē sup̄ioris loci vacāris p̄ deie-
 ctionē z apostasiā luciferi. illi cōtulerit al-
 tissim' q̄ inter natos muliez nemo surre-
 xit maior. Si igit' lucifero dū stabat sup̄-
 mā in vltimo ordine sedē Breg. attribuit.
 sup̄mā illā nūc obtinet is quē in ip̄i? locū
 successisse innuit veritatis assertio.

Explicit p̄ma lectio. Incipit secūda.

Quē clamātis in deserto para-
 te viā dñi. rectas facite semitas
 ei? Magna est p̄phetiaz inter-
 se p̄cordia. z cōcoris in diuersis
 etiā p̄phis sentētia. eodē q̄ppe spū doctēte
 locuti sūt z ad vnū finē q̄ x̄ps est respect'
 Finit' em̄ leg' fm aplm est x̄ps. Quāobrē
Elc. iij. dicebat petr' de x̄pi tpe q̄ oēs pro-
 phete a samuel z deinceps q̄ locuti sūt an-
 nunciauērit dies istos. Itaq; nō opoz
 ē intueri q̄tū int' se p̄ueniat h' verbū *Ma-
 tth. xl.* z illud p̄missū de malachia. Illic iohēs
 dicebat mitti aū facie x̄pi ad parandū viā
 ei'. hic. ecce inq; ego q̄i iā missionis suet
 ecuror ait. *Uox clamātis in deserto para-
 te viā dñi zc.* S; cur iohēs vox dicat et
 nō verbū. Bēda apit. Cōstat inq; q̄ vni-
 genit' dei fili' verbū vocat' p̄ris. Johāne
 attestate q̄ ait. In p̄ncipio erat verbū zc.
 Ex ip̄a nostra locutōe cognoscim' q̄ p̄r?
 vox sonat vt verbū postmodū possit au-
 diri. Johānes ergo vox a p̄beta dicit qz
 verbū p̄cedit. Aduentū itaq; dñicū Jo-
 hannes p̄currēs. vox dicit qz p̄ ei' ministe-
 riū patris verbū ab homib; audīť. hec ille
 Unigenit' siqdē dei fili' p̄ modū vbi p̄e-
 ctissimi z sentētiosissimi a patre in eterna
 generatōe p̄ducit in quo pater det sc̄ipm
 qui z exemplar est formosissimuz oim ad
 extra p̄ducibiliū. ¶ Quia igit' verbū hoc
 in sua maiestate absconditū p̄ Johannes
 reuelatū est hominib;. ipse nō absq; ratio-
 ne vox dicit q̄ per exteri' signū p̄dicatōis
 interi' signat' misterii generatōis. Hinc
 p̄co iudicis. hinc lucerna ardens et lu-
 cens. hinc nunciuz vel angelus. hinc p̄e-
 cursor appellat'. Hec officia tunc susce-
 pit z peregit dū vineret p̄dicando nūc illō

idē in suis deuot' opat' suis meris' & orati
onib' ad xpi grāz noticiāz suscipiēdā salu
briter ispirādo. **N**is nosse verbū qđ apud
patrē manet absconditū qđ lucē habitat in
accessibilē. **D**ices volo. **C**ōuerte pces ad
Johannē. hic nēpe vor est vbi & index ei'
& pco. **O** vor delectabil' & pereūti mundo
supercellēter amabil'. **V**oces priores erāt
luct' & gemit' p calamitatib' & angustijs.
aut erāt insani freneticor' risus inter pesti
feras voluptates & in puncto desituras /
abituras i infernū delectatōes. **D**ec vor
fuit penitētie salutar'. vor doctrīe & liber
tatis. vor turtur' post imbrē. vor confri
gens cedros. i. supbos phariseos. **S** vor
dulcis & suavis / hūiles alliciēs. vor absq'
balbuncie mendacio. vor absq' raudēdinis
simulatozie vicio / deinceps vor p omnes
modū vtuose resonatōis canora. viuat. &
iocūda. vor ad postremū for' vehemēs &
audibil' qm vor nō est quecūq' s; vor cla
mant'. **O**bsurduerāt nēpe iudei qđ alloq'
bat' & obcurauerūt aures suas instar aspi
dis surde vt nō audirēt vocē incantantis
sapiēter. **N**il ppterea mirandū si vor cla
mosa ad eos mittebat'. **C**lamosa dico nō
tā strepitu & aeris verberatōe exteriori / q'
ppter latentē energiā in ipius viue vocis
actu reconditā. **S**ciebat em̄ dictū esse p
dicatori cui libet. clama. ne cesses. qđ si tuba
exalta vocē tuā. **Q**ualiter fiat. rñdeo q'
p vite meritū & p vim interioris grē & ser
uide charitat'. ex quib' reddif' qđāmodo
vor ipa viuat ardēs & fortis & lucens & p
sui intelligibilitate clamosa. **O** qđ mlti no
strecharis vl nō clamāt. facti canes muti.
nō valētes latrare / vl si clamor forsan est i
voce / plus ad aures corpis demulcendas
vel exasperādas exhibet' / qđ ad aures cor
dis expgiscendas. instruendas & leuādas
pfiat. **D**issilis vor Johis q' vor est cla
mantis' a q' cōmora sūt supliminaria car
dinū pur de seraphin apud **I**saia scriptū
est. **I**sa. vi. **S**upiora cardinū mltico itel
lectū i boie supiores ptes accipe possum'
q' sūt ratō & volūtas. & hec supliminaria a
voce clamātis cōmouent' dū ad bñ agēdū
vtuosa cōcussione spūs sancti impellunt' &
sancto castoq' timore ptemiscūt. **N**o
tandū q' ly clamātis p't referri ad xpi cui'
clamor triplex repit' in scriptura **I**n resur
rectione Lazari / in expiratōne / & dū inul
taret sitientes ad aq's spiritalia. **I**n tripli

ci em̄ deserto clamauit. in vtero virginis.
in mūdo h' literali. & in mūdo místico seu
morali aie rōnalis. s; qm alia magis plā
cet expositio hanc nō psequor. **A**udini
mus igit' de voce Johānis & ei' formatio
ne clamosa. audiamus de loci qlitate vor
clamātis in deserto. **E**st aut' multipliciter
intelligere h' desertū. & pmo fm litteralem
sensū. loc' est materialis & iordanis. misti
ce vo ē ipe ppls iudeor' queadmodū **B**e
de & **H**iero. verba declarat'. **I**n deserto in
quit' **B**eda. iohes clamat. qđ derelictē ac
desitute iudee solatiū redemptōis annū
ciauit. **E**t **H**iero. **C**lamabat ad iudeos
furdos ppter peccata lōge positos ita de
sertos indignatōe clamoris dignos. **D**es
ti quippe erāt a spū dei sic dom' vacans &
scobata. & deserti a ppha lege & sacerdote.
Possum' deinceps forsan desertuz aliud
inuenire vbi Johānes vor clamātis audi
ta est. & h' est limbo patz ad quē moriēs io
hānes descēdit vt eū inferis nūciaret quē
in terr' posit' indice monstrauerat. **E**t
qm suberit loc' ad loquēdū ampli' de de
serto. trāseo ad id qđ sequit'. **P**arate viam
dñi rē. **P**arat viā dñi q' bñ docet & pdicat
S si viciose distorteq' vixerit nō rectas
facit semitas ei'. **P**arabāt viā dñi scribe &
pharisei. de quib' ait xps. **Q**ue dicit' fac
te. **S** ex eo qđ addit'. **E**t q' faciunt nolite
agere. **C**ōclusio q' nō rectas faciebāt sem
itas eius q' si quis interrogat q' via est dñi
Respondeo illā esse quā ppheta cucurrif
se gratulabatur cum diceret. **V**iam man
datorum tuorum cucurri cū dilatasti cor
meum. **D**e qua **I**saias. **D**ec est via domi
ni. ambulate in ea. non declinantes ad de
xteram per indiscretū seruoze. neq' ad sin
istram per remissum corpore. **E**t bene ait
ppheta cucurri. **N**ō est pigritādū cū dies
sūt parua & dieta magna. nec sit infra para
disum mansio securā. **A**ttuero notande
sunt conditōes vie domini. quonā eis co
gnitis meli' ipsa parabit'. **P**abet siquidē
mund' viā suā & hec est lapidosa & vndiq'
spinis. vepribus. vticisq' curarum mor
daciū & sollicitudinū animas nostras
suis aculeis lacerantium atq' dissipanti
um respersa. quāq' aurea a quibusdam ar
genteas videatur. per eam ambulantes
suscitant' sibiipsis puluerem importunū
oculis spiritalibus & serenitatem mentis
purbantem / ne q' labatur interitu valeat.

intueri. Dabet caro viā suā ⁊ hec herbosa
iocūdaq; nitet introeuntib; eā. s; later an
guis i herbis. anguis. s; dolozose penitu/
dinis. anxietatis. s; ⁊ lurosa colluione ro
ta int? respicit. Dab; demon viā suā q̄ est
tenebre ⁊ lubricum ⁊ p̄ruptis circūqua; q;
cautib; pompaticoz statiu; vallata. vbi
supbi tollunt in altū vt lapsū grauiori ru
ant. Et ppha. Allisisti eos dū allenarent.
Dabet aut dñs viā suā hec est munda de
cens ⁊ pulcra. Prouerb. iij. Vie eius vic
pulcre Et Isa. xxxv. Erit ibi semita ⁊ via
sancta ⁊ nō trāsibit pollut? p eā. Et in ps.
Ambulās in viā imaculata. hic mihi mi/
nistrabat. Et insup. Via ista viā equitar; ⁊
iusticie quā sapiēs expostulabat Ecclī.
xvij. Da nobis dñe viā iusticie. Et ne ab
ea diuertem? monebat ppheta. Apphen
dite disciplinā ne percais d viā iusta. Et
p̄terea viā veritat; elegi iudicia tua nō sū
oblit? **S**ūmo aut studio aīaduertēdū
est qd̄ alibi p eundē ppheta dicit. In viā
ait in qua ambulabā absco. supbi la. mihi
Et rursus. Juxta iter scandalū pos. mihi
D̄t laqos. q; mltiplicia scandala ponit
aduersari? noster in viā hac q̄ ambulam?
⁊ ne dephendat spūs virtutis aboluūt am
bulans alijs p viā iusticie ptendunt ei cō
festim secūdo laquei. vn? ad dexterā q̄tin?
rigorē seueritatis crudeliter exerceat ali?
ad sinistrā vt i degenerē seccordā p nimia
misericordiā timid? plabat. In viā humi
liratis abscondit laque? stulte deiectionis
⁊ desperatōis pessime. In viā aut magna
nimitatis laque? est vane p̄sumptōnis ⁊
detestabilis supbie. Si viā frugalitat; in
trogressus fueris. absco det ilico dyabol?
sordide tenacitatis laqueū. Si rursus ad
liberalitatē gressus tuos p̄uertes nō de
erunt pdige p̄sumptionis insidie. Soli
tudinis ⁊ p̄templationis viā si a te queri
tur. caue fantasticas illusiones obumbra
tas specie quadā visionū altaz seu reuela
tionū vel p̄solationum insolitaz q̄lib; aīa
nōnunq; turpissime delusa ⁊ derisa deti
netur. Qd̄ si actiua magis placuerit vide
ne curis hui? seculi debriat? in omnia cor/
ruas inimici vincula laqueos ⁊ retia. Ne
p̄terea illud scandalū incurras si nō p̄spe
re cūtra successerint. de q̄ Diere. xij. Qua
re viā impioz p̄sperat? Sic in singularis fa
cile est inspicere q̄ ampli? sollicitudinē ge
ram? ad parādū viā dñi ⁊ laqueos inimi

ci vbilibet p̄tensos declinandū. **E**t p̄se
cto nullū aliud p̄siliū est salubrē. nullum
p̄sus aliunde refugiu q̄ vt parui sim? in
oculis nostris ⁊ hūiliemur sub potētī ma
nu dei ⁊ timidi semper ac pauidi inuenia
mur. Verissimū siquidē est oraculū illud
diuinū qd̄ audire meruit Anthoni?. Qui
dū vidisset in spū tot laqos ⁊ suspirās ex
pauisset dicēs. Quis hos euadet. R̄sum
est. humilitas. Quippe humilitas tā gra
cilis est tā extenuata ⁊ tā nihil habēs q̄ te
neri valebit vt frustra iaciaf rete vel laqos
p cōprehensione ipi? Sic minuti piscicu
li maculas retis transiliūt ⁊ dephendunt
grossiores. Sic fm poetica fabulā anthe
us ab hercule nunq; vict? est dū terre bes
sit. s; p inane lenat? p̄tinuo strangula? in
terit. **Q**uā accurata ⁊ p̄funda estimati
one cōprehēderat h̄ Diere. ppha. Diere.
x. Scio dñe qz nō est hois viā ei? nec viri
ē q̄ ambulet ⁊ dirigat gressus suos. Quip
pe ē viā q̄ videt homini iusta ⁊ nouissima
ei? ducit ad mortē. vt sapiēs ait. Erube
scant igif pelagiani supbi ⁊ ingri grē dei ⁊
resipiscētes audiāt qz nō est hois viā eius
rē. Qualiter q̄ obediem? voci clamantis
pate. **L**erte p humilitatē oñdens q̄ grē m̄
est quō sacri sancteq; omēs Dinc est illud
Dirige dñe de me? i p̄spectu tuo viā meā
Et itez. Deduc me dñe i viā tua. Et tho/
bias ad filiū. Cōsilia tua in ipō p̄manēt.
⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat ⁊ similia
Hoc mō pate viā dñi. viā regiā ⁊ liberam
viā artā q̄ ducit ad vitā. ne forte vob verū
fiat illud p̄phe. Dimisi eos fm desideriu;
cordis eoz rē. **Q**uinetiā facite rectas se
mitas ei?. Quō rectas. Qz nimir i circū
tu impij ambulāt. s; rectitudo pios decet
Recurue atq; retrograde instar caneri illi
viā pagrat q̄ ad seipos amore p̄prio tracti
p̄tinuo reflectūt. ⁊ q̄cūq; p̄gūt gressib; affe
ctionū extra semetipos n̄ lōge exeūt. qz cir
ca palū p̄prij cōmodi colligati sūt catena
qdā amoris ⁊ cupiditat;. quē admodū vt
los ligare solēt histriones. aut sic eā circa
molā assidua agitatorē p̄uoluunt. Et ecō
tra pij ⁊ iusti sc̄to itinere redūt i deū. ⁊ ma
gis ac mag; ipz intrāt. amorisq; pedib; ad
ipz sine quib; reuorsioe ad semetipos facta
gdiūt. Aliq; viā ad p̄cepta referūt. semital
ad p̄silia. Per viā generalr oēs incedere ⁊
eā pare nccē ē. semite aut p̄fectos recipiūt
aut qdā cōpendio ad p̄fectōz introducūt.

Uel si viā dñi ⁊ semitas ei⁹ ad idē specta
re dixerim⁹ adiuuabit nos p hac expōsiti
one Grego. q̄ p̄cepta dñi ⁊ multa esse dicit
⁊ vñū. multa in diuersitate opis. vñū i ra
dice charitat̄. qm̄ finis legis dilectio. Si
parauerim⁹ igit̄ viā dñi q̄ est charitas tūc
rectas faciem⁹ semitas ei⁹ adimplēdo iu
ste dignoq̄ p̄cepta. Uel parare d̄z viā dñi
q̄s faciēdo qd̄ in se est p attritionē. s̄z post
q̄ insula est gr̄a. iā rectas facere p̄t in ei⁹ ⁊
tute semitas dei. Fac iterim qd̄ potes pa
rando viā dñi vt tandē possis eo miserate
rectas facere semitas ei⁹. Uel vt p̄dictū ē
parare viā dñi ad p̄dicatores respicit. ⁊ re
ctas facere semitas ei⁹ cōiter ad oēs. s̄z op̄
tet p̄dicatores p̄t in seip̄o rectas facere le
mitas dñi. q̄ inefficacit̄ p̄gredi audeat ad
parandū viā ei⁹ circa alienos. Alioq̄n cō
parabit cancro q̄ cū reptādo retroq̄ cedē
do hac atq̄ illac oberret. dicit̄ in fabulis
aliū cancrum monuisse vt recte incederet.
Cui qd̄ aliud r̄ndendū erat q̄ vt p̄ior re
ctū iter oñderet. Si ductor greḡ ariel nō
rectas faceret semitas suas. greḡi cetero q̄
liter viā parabit. Ducet poti⁹ in p̄cipitiū
⁊ ruinā quēadmodū si cecus cecū du xerit
ambo in foueā cadūt fm̄ dictū veritatis.
Et hec est prochdoloz cā nō mediocris q̄
re tot puuli deserūt iter vey: et ambulāt p
vias tenebrosas. difficiles ⁊ asperas. Du
ctor nēpe rarus est q̄ rectas faciat ante eos
semitas. s̄z sicut p̄pls itat̄ sacerdos: ⁊ vti
nā nō deterior. turpior ⁊ p̄ditior sacerdos
q̄ p̄pls. Hinc iohes q̄ vox erat clamans
in deserto ad parandū viā dñi p̄t i seip̄o
rectas fecit semitas. Castigauit corp⁹ suū
⁊ in seruitutē redegit ne cū alijs p̄dicaret:
⁊ ip̄e reproboz efficeret. ne qd̄ docebat v̄bo
dissiparet exp̄plo: ne pleno ventre de ieiū
nijs disputaret. ⁊ certe difficile est imo im
possibile vt q̄ viā fr̄ut̄ bñ opando nunq̄
ingressus est: nūq̄ exp̄t est sc̄iaz declinan
di picula vie circūspiciēdiq̄ insidias: effi
cacit̄ doceat illos qd̄ nescit: nec didicit q̄
dem. p̄feret fortasse v̄ba plurima ⁊ de fr̄u
tibz q̄i cec⁹ de coloribz. vel pica garris di
spurabit. sed longe alit̄ docent̄ lecta vl̄ au
dita. aliter ea q̄ opibz ⁊ experientia cognoui
mus. Propterea venit iohes viā peni
tentie doctur⁹ homies. Hec est prima ve
niendi ad deū post lapsum viā. illā primū
tus strēnue fortiterq̄ pagrari. ⁊ p̄t q̄ do
ceret iniq̄s viā dñi. puidit ne iniq̄s br̄cti

pprio corp̄is regno seruos. ⁊ q̄ libertatē a
peccato docebat: ip̄e liber ⁊ rex haberetur
Qualit̄ oro p doctrinā alijs recte p̄sident
q̄ seruituti ⁊ sordissime seruituti subiacer ⁊
mancipiū corp̄is effect⁹ est p̄t. **I**nsup
iohes hausit ore cordis apto fluenti gra
tie celest̄. quaz satageret in alios loquēdo
diffundere: ⁊ q̄ alios ad amorē eterne feli
citat̄ succendere venerat. p̄t in se p̄ san
cte meditatiois studiū ⁊ vehementiā desi
derij celest̄is felicit̄ exarsit. **Q**uocirca re
sumo p̄clusionē alias positā q̄ vita iohis
fuit angelica. ⁊ int̄ viatores post xpm̄ ⁊ ma
trē eius p̄fectissima. Deducet ista p̄clusio.
tum ex sublimitate p̄phetadi. tū ex auste
ritate viuendi. tū tercio ex multiplicitate
merendi. Itaq̄ p̄phetia iohis mirabilior
fuit q̄ alie certior ⁊ clarior. Mirabilitatē
vide dū puer infans adhuc in vtero sextū
mēsem agens sic illustrat⁹ in rōnali fr̄ute
vt p̄sentia nouit̄ p̄cepti saluatoris ⁊ agno
sceret ⁊ gestibz exultatiois qz v̄bo non po
terat nunciaret: nec ip̄e t̄mmodō p̄pheta
uit. sed ⁊ p̄phetadi sp̄m vtriq̄ parētī cō
tulit. Inde est canticū illud eccl̄ie. Uetr̄is
obstruso posit⁹ cubili senseras regē thala
mo manentē. Uetrū fm̄ vaticiniū Diere
mie hinc sterile gestatē in vtero p̄phetaez
iam puez. Ihs puer erat oim̄ q̄ vnq̄s exi
terūt corp̄alibz lineamētis minor. Alioq̄n
vel tumuit statim vterus v̄ginal̄ post nū
ciationē angeli. vel nō viuificat⁹ ⁊ forma
tus repente xps cū maria r̄ndit. Fiat mī.
fm̄ ver. t. ⁊ vtrūq̄ falsuz est. Nā q̄uis ma
ria cū festinatiōe ascēdisset in mōtana p̄
angelicā visionē dicta est nihilomin⁹ mī
dñi. Et vñ mibi inq̄t elysabeth vt veniat
mī dñi mei ad me. Et si mī. iā tūc erat flū
Porro iohes hūc ⁊ talē puerū nō corp̄ali
visione. s̄z illustratiōe p̄phetali cognouit.
salutauit. adorauit Et hec ē singular̄ ⁊ su
pra modū mirabil̄ p̄phetia cui par in alio
hoim̄ nulla repta est. p̄pterea q̄ ad hoc ma
ior iohes nemo surrexit q̄ in deserto etiā vte
ri sterilis vox clamāt̄ inuētus est. **A**tte
dam⁹ insup claritatē certitudinēq̄ p̄phe
tie sue dū iā ex vtero nat⁹ prodijt ⁊ veniē
tem ad se dñm digito demonstrauit. **L**ete
ri t̄m cantat eccl̄ia cecinere vatū corde p̄
sago. vt in illo q̄z deserto vox clamāt̄ exi
steret. **D**eniq̄ iohes mories/patribz il
la sedētibz in tenebr̄ nūciauit. qd̄ q̄li lin
gua. q̄li ve fm̄de factū est/nō pua est q̄stio.
dd

Lectioes

Qualiter etiā vixit ip̄a ioh̄is an̄ia cū ceteris in limbo iustoz/ & an alioz sciam. fidē. spem & caritatē ceterasq; virtutes sua denūciatione adauerit. aut verū sua p̄ntia clarifica eisdē illustrauerit/ grata est. sed p̄a a doctis tradita est materia. Et de locutione siquidē cōs est difficultas. de angelis de aiabo separtis. saluat. seu dānat. q̄lis ē bec. Idcirco pro nūc sufficit agere qd̄ mihi pbabil̄ faciliusq; videt cū paucis & quibusdā antiq̄z. Imagior igit̄ quālibz substantiā separtā liberā esse tam q̄ ad morōez obiectalē sui & eoz q̄ in ea sunt/ q̄ etiā q̄ ad receptionē influx̄ seu motiōis cuiuslibet extrinsece obiectalis/ ita vt rōne primi q̄libet posset dici tabula q̄daz lris plena seu liber inscript̄. q̄ tabula & qui liber p̄ libitū nūc apiunt. nūc claudunt. nūc parum. nūc multū. & dum apit̄ a libero arbitrio liber sube huius separte/ ip̄a dicit̄ loq̄. dū clauditur est i ea silentiū. Uoco autē claudere hic & agere nō pprie vt i materialibz fit. s; silitudinarie/ dū morio obiectalis intētiō nū existentiū in substantijs separtis suspēditur a voluntate. vt dū rursus ab eadē extra agere seu radiare pmittit̄. Et talit̄ quidez imaginat̄ locutio subaz separtaruz q̄ nihil aliud est q̄ manifestatio libera & intelligibilis sui vel eoz q̄ in eis sunt. q̄ locutio tāto ē vehēntior & clamorosior. q̄nto itelligibilior atq; aptior. Intra qd̄ Ioh̄es merito vor clamant̄ vocat̄ ē. **S**ile poia q̄ ad auditiōē intelligere possum̄ ponēdo libertatē in recipiēdo p̄ aures mentis motiōes hmōi obiectales. quēadmodū si esset speculū vsquequaq; speculū respectu cuiuscūq; radiatōis lumine sup̄ ip̄m incidētis. Hoc mō ioh̄is an̄ia loq̄ potuit in limbo. & sic audiri ip̄e vor clamant̄ in deserto. **E**t qm̄ sancti p̄res incole limbi deserti. & bñ deserti & a felicitate alieni. cupide multūq; de sua liberatiōe certuz aliqd̄ audire sitiebāt. Interrogāt nō ambigo iohannē nouit̄ e terris ad eos descendentes. si qd̄ boni nūcū. si qd̄ sperāde liberatiōis afferret. at qui nō amaro silētiō subtruncit ioh̄es nō locutiōibz eozūdez aures clausit vtpote q̄ p̄eco iudicis venientis/ & sol lucifer oriētis/ & nūc saluatoris iā apparētis in deserto pate viā dñi rectas facite semitas ei. q; veniens veniet & nō tardabit. **I**ā in terris visus & cū homibz p̄uersatus est. iam a me cognit̄ est. p̄dicatus. baptisatus & indice demonstrat̄.

Ad hanc vocez noua lux oriri visa est in deserto illo inferiori sedentibz in tenebris & in vmbra mortis. gaudiū q̄ leticia & tripudiū. **I**ā min̄ redet eos exiliū sui. q̄nto minore p̄gnoscut̄ spei sue dilatiōē. nā maḡ et maḡ. p̄ sanctas affectiōes. parant in seip̄is viāz dñi & p̄ ignita desideria caritatis. rectas faciūt semitas ei. **P**lura sciscitant̄ a iobanne de celeritate & mysterio redēptiōis sue. de cōditionibz redēptiōis. de forma. modoz redimēdi. nec satiant̄ interrogatiōibz/ sed qd̄ plurimū delectat audire/ vt sepī iteretur expostulat̄. Quid agit ioh̄es vor clamant̄ in deserto. Rūdet ad singula. cōfirmat fidem. spem corroborat/ caritatis feruore exuscitat. **H**ec tñ ista dixerim q̄ sc̄os patres post obitū ignorē fuisse positos extra merēdi statuz/ sed quin in sc̄ia & quibusdā alijs p̄fectiōibz nouiter acq̄sibilibus p̄ficere potuerint & etiā p̄fecerit nō videri deo. Ponūt q̄ppe doctores absq; vlla absurditate gloriā beatoz accidentalē plerūq; maiore fieri tā in cognitiōe q̄ dilectiōe ac delectatiōe. q̄nto min̄ absconuz videri debz si nō dū saluati nec terminū felicitatis adepti in cognitiōibz quibusdā amoribz & dilectiōibz p̄ficere potuerūt. Sed & de pueris absq; baptisimo decedentibus/ apud nōnullos excellētes nō improbabile p̄orsus videt eos in p̄ntia & alijs quibusdā artibz & cognitiōibz posse instructiores fieri tempoz successiōe diuturna & experientiaz multitudine coadiuti. Sic etiam Enoch & helyas nō ita ociose viuunt vt tanta etatis longeuitate nihil nouū cogitent vel addiscant. **S**z reuertamur vnde digressi sum̄ vbi dixim̄ ioh̄em in propheta ceteros excessisse/ qd̄ ex p̄dictis reor esse p̄spiciū: si tñ aliq̄ prius obiectiōnes q̄ aduersus ea fieri p̄nt absoluerimus. **E**t quo pacto dicit aliq̄s. ioh̄es p̄phetas se dicit̄ illud & de eo qd̄ ante suos oculos positū tenebat. Videbat iesum/ tangebāt & audiebat & tu mihi dicit̄ q̄ illū esse ioh̄ānes p̄phetabat. Non enī est p̄phetia nisi occultozū & a sensibz humanis alienozum. **S**ed acute cogitem̄ qd̄ ioh̄ānes sensu viderit/ & quid nō viderit/ & exinde qd̄ & quē admodū p̄phetauerit cognoscem̄. Erāt in homine iesu plurima corporeis sensibz & experimento cognoscibilia. vt q̄ bō erat ambulās. docēs/ cū publicanis & p̄ctōibz

manducans. et ad hec cognoscenda non erat opus prophetico spiritu. Alia larebatur plurima et maxima: ut quod talis esset deus. mediator constitutus pro redemptione et reconciliacione peccatorum. quod agnus esset pro sacrificio communi summato immolando et similia ad quod cognoscenda et publicanda hominibus Iohannes non nisi spiritu suppletus attingere valuisset. Tale est illud. Qui post me veni. ante me factus est. Et ecce agnus dei. et cetera huiusmodi. **O**ccurrunt autem illi dicentes non debere iohannem arguere mendacium. Alioquin si mendax quomodo profectus? Ipse ei interrogat. Tu quis es. et an propheta es tu? Respondit. non sum. Quod si ex humilitatis affectu quod eum sic mendasse contingerit/ videat quomodo humilitate vera cum vitio mendacii connecteretur. Que enim precipatio lucis ad tenebras. que conventio christi ad belial aut apulum. Fateor plane iohannem non quesivisse humilitatem pro mendacii culpa. Absit hoc ut catholicorum quod spiaz sic delirus inveniat qui hoc dicat. Verarum igitur fuit iohannes non quo negavit se prophetam. negavit dico non simplicitate. sed ad intentiones querentium. Scriptum erat in lege dei Deuteronomio xvij. prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum. silem tui et ponam verba mea in ore eius loquentis ad eos omnia que precepo illi. Qui autem verba eius? que loquetur in nomine meo audire noluerit. ego ultor extitum. Interrogaverunt igitur iudei iohannem an propheta esset. non quod scire sed quod sciret ipse pollicebatur affirmaturum. Et confessus est et non negavit. quod non erat ille propheta promissus in lege. Christus itaque non iohannes fuit propheta ille quem ibidem moyses venturum prophetaverat. Cuius precursor et angelus iohannes extitit. ut quemadmodum Isaia olim ante promissum nunciaverat dicens. vox clamantis. Ubi licet attendere quante dignitatis iohannes fuerit atque autoritatis. ut etiam a propheta tali de eodem fieret prophetia/ et sue predicacionis clamor tanto ante prodere. quatenus iohannes illud esse prophetatum de seipso non humana sed prophetica instructione cognovit. Intrauit enim puer deservitum ubi de libris Isaie aut alijs ab homine nequaquam instructus est. **D**icuntur difficultas non mediocriter de modo cognoscendi veras prophetias et de modo distinguendi eas ab illis hominibus et divinationibus demonum que aliquando transfigurant se in angelos lucis secundum apostolum/ et de cautelis se huiusmodi in talibus ne seducant. sed ad presens dicta sufficiant. **S**equitur. Fuit iohannes in deserto. ubi de hoc et de iohannis profectioe que ad austeritatem vite et merito multitudine

nem videbimus domino procedente prophetiam Iohannis. i. dum querit. Tu quis es. Ego inquit vocatus. et dirigite viam domini. Et egrediebantur ad eum hierosolimitate universi et omnis regio iudee et baptisabant ab illo in iordanis flumine confitentes peccata sua. Et erat iohannes vestitus pilis camelorum et zona pellicea circa lumbos eius. et locustas et mel silvestre edebat. Jam per aliquot dies iohannem in deserto tenuimus. dum enim scrutari pia curiositate conatus sum. quod ageret iohannes. et solus. et in deserto. Dum propterea super hanc admirationem aliquorum carnalium/ turba tumultuosus gaudens contentare satagerem. inducens sum referre que pacto verum esset de eodem iohanne et sibi sibi heremicolis in contemplatione suspensis. nunquam minus solus quam cum solus. Hanc apud Ciceronem dixisse celebrat scipio superior africanus. Hac occasione in materia contemplationis incidi latissimam viam et non dum funditus exhaustam ut ipsa explicanda semper sit ultra quod inuenire et veniendum cum hierosolimitis et omni regione iudee. tandem hinc ad iohannem in iordane predicantem et baptisantem. Sed tandem egrediendum est ab hoc deserto/ contemplationis materie silentium indicendum/ quoniam subsequens evangelij nostri textus loquitur. Spero et deo propicio me super hac materia contemplationis certe pulcherrima et sublimissima quodam posterius locutus atque non tam ex nostra quam aliorum sententia/ neque tam magis locutione quam colloquutione familiari. non demum polito curiosorum sermone/ sed quod quidam non loquendi more/ et extra lectiones ordinarias inter audire volentes propositi differere placuit itaque paterne providentie sugne maiestatis. me per aliquot iam tempora in deserto tribulationis et cuiusdam solitudinis collocare. ubi. que mensura contemplationis in deserto solitudinis veri israelite comedunt. etsi non pleno ore comedere. degustare tantum datum est/ ut saltem eius odor ex aliorum eructatione. que mensura cibi se replerent. potui aspirando sentire/ verum quod textus non dicat audiam? **E**grediebantur inquit ad eum. non dubium quod ad iohannem baptisam hierosolimitate universi et omnis regio iudee. Ad hoc verbum super logica/ et logicis tractatores vel scandalisantes vel inculpant locutionis huius formam. Nec enim estimandum est pueros. imbecilles. aut infantes in cunis. imo nec hierosolimitas omnis adultos ad iohannem egresos fuisse. quanto minus omnem iudee regionem. Igitur logice virtus et sermonis proprietates videntur falsitatis

arguere euangelistā marcū. q̄ hoc vniuersali
fōmone vsus est. Obiectio ista nō huic
loco dūtaxat. sed innumeris sacre scripture
locutiōibz aduersa est. ¶ Pro q̄ dissoluen
da notandū sūmope arbitror etiam iuxta
phī sūiam q̄ duplex est logica. q̄dā subser
uēns sciētis naturalibz ac pure specula
riuis q̄ vsitato noīe r̄ q̄si antonomatice lo
gica noīat. r̄ q̄ ad oīm methodoz p̄cipia
viāz h̄re describit ab hyspano q̄ sermoci
nalis a q̄busdā noīat. ¶ Porro altera ē lo
gica quā appropriato vocabulo rhetori
cam dicim⁹ q̄ principalit̄ ancillat seruit r̄
ammuniculū p̄stat sciētis moralibz/poli
ticis r̄ civilibz ad intellectū practicū spe
ctantē. Dabet aut̄ vtrāqz logica h̄mōi su
as regulas in loquēdo. modos insup pro
prios q̄bz docemur. erudimur. r̄ discimus
vex a falso discernere. ¶ Prima respicit lo
gica potissime fōmonis pprietatē alienā a
methaphoriz r̄ q̄buslibz trāsumptionibz
explicando adēq̄tionē rei ad intellectū/et
iuxta regulā suppositionū. ampliatiōnū
r̄ appellatiōnū. vim locutiōis aut̄ fōmōis
strictissima p̄cisione dūiudicando. Nec lo
gica exulat a se r̄ abdicat oēm fere figurā
r̄ locutiōnē/oēmqz locutiōis ornatum/r̄
q̄ntū pōt̄ p̄cipi⁹ r̄ breui⁹ p̄ceptibz interi
oribz correspōdet q̄ntū veritas p̄ eas i spe
culatiuis sciētis p̄cisior atqz lucidior ha
beat. ¶ Atvero rhetorica quā logicā alte
rā dicim⁹ potissime figuris. et tropis atqz
schematibz vtrif. coloribz q̄z floribz nō tā ne
cessarijs q̄z decoris locutiōnē suā exornat.
Ceterū vulgari vsitateqz locutiōi plimū
p̄descendit/q̄rens ex sua quadā tū familia
ritate/r̄tū speciositate vt auditorz affectus
impellat q̄ vult. r̄ vel in irā vel indignatio
nē odiū vl̄ amorē cōcitet audietes. Dicta
est idcirco logica hec necessaria ad sciētias
morales. qz ad affect⁹ cōcitādos genera
dosqz si boni sunt/aut ad sedādos. aut cō
pescendos seu tollēdos si mali repiant/lo
gica p̄cedens nō sufficit. Illa enī inquiri
tīmō veritatē in rebz. put̄ veritas est adēq̄
tio rei intellecte ad intellectū speculatiū
istā aut̄ put̄ est adēq̄tio q̄daz ad affectū seu
practicū intellectū. ¶ Dicamus q̄dū q̄rif
de veritate p̄positiōis alicui⁹ fōm vim vo
cis aut pprietatē fōmonis. aliter iudicādū
est r̄ req̄rendū in speculatiuis sciētis ad
quas deseruit logica prior. aliter in mora
libz atqz politicis. vbi rhetoricā vigere do

cim⁹. Et quisqz istas logicas duas vel
let cōfundere. ita vt rhetoricā in speculati
uis. r̄ logicā priorē in practicis sciētis ex
igeret. ille in absurdissimos ineptissimos
qz errores corrueret totus. ¶ Dūc est q̄ a
Tullio i rhetorica veteri r̄ alijs politicis
tibz irridens. r̄ inculpanē illi q̄ fōm logicas
priorē enitunt leges atqz cōmūes hoim
cutiōnes interpretari. Vocant siquides ta
les verbosi. sophiste. garruli. de solo nomi
ne p̄trouersā neccētes. inciuiles deniqz et
ceruicosi fantastici r̄ ad nullum civile seu
politicū negociū regimē atqz consiliū ido
nei vsqz adeo vt vix ipi q̄ tales sunt. loqui
quicqz audeant. /vix aliqd̄ audire p̄nt/q̄d
nō statim calumniandū aut negandū aut
distinguedū esse p̄tendāt. Sed fallit eos
plane ignorātia p̄misse distinctiōis inter
logicā atqz rhetoricā. r̄ qz logicā primā in
troducere satagūt vbi ea non opus est.
¶ Illi et a duerso nō parū aberrauerūt q̄ dū
speculatiua veritas sola cōquerit. rhetori
cos loquēdi modos principalit̄ secuti sūt
Innumeris itaqz r̄ infinitis vinculū dū se
nitunt absoluerē semet p̄strixerūt. ¶ Neg
tamē nego q̄n vicissim logica vna. alteri⁹
opem quāqz requirat. Et quin pari quodā
sensu ad veritatē vni⁹ inquisitionē. p̄ter
qz p̄currant. Sed quādo. vbi r̄ q̄liter hoc
fit nō cuiuscūqz. sed sapientis r̄ artificis est
istud discernere. r̄ eius insup q̄ vtrāqz p̄
cte cognouerit. et qui sciuerit fōm materie
exigentiam. cognatos inferre fōmones.
¶ Dūc fit vt aliqui carentes logica priori.
reperiunt in tractatibz aut doctrinis p̄p
resoluti. sed rudes r̄ indigesti/sicut cōtra
dictum est q̄ soli logice innitētes sophiste
sunt. leues r̄ garruli. r̄ in civili cunctatiōe
parū aut vix tolerabiles inueni. imo ad p̄
dicationes aut deliberatiōes positas ra
ro vident̄ eleuari. qz nec in illoz exercita
tione seipos tradiderūt. ¶ Iuxta hoc nō
operosus est. obiectiōnē p̄tractā dissolue
re. dicēdo q̄ nullo modo in hystoricis nar
rationibz. sicut nec in p̄phetijs r̄ documē
tis moralibz exigē vel attendē veritas di
ctorū conformiter ad strictas regulas pri
oris logice. Sed sufficit q̄ modus loquē
di cōmunis cui maxime se cōformat rhe
torica seruetur. vbi figurate locutiōes tro
pice r̄ transumptē p̄ parabolas r̄ similitudi
nes admittunt̄ et ampli⁹ q̄z relique. Et h̄
est q̄d quidaz non irrationabilit̄ dicunt q̄

theologia sua habz logicā z modū loquen-
 di p̄p̄riū / z q̄ in ea nihil eē falsum de virtu-
 te f̄monis debz admitti. imo dictus h̄mōi
 tanq̄s irreligiosum impiū z blasphemus a
 catholicis auribz rejci cōgruit. Si q̄s ve-
 ro dixerit oppositū / z recte sensit / ille dūta-
 rat ad vim loquēdi prioris logicē oculos
 cōuertebat. Quis nō vsquequaq̄s rōnabi-
 liter. **Hinc est q̄ egregi⁹ doctor Aug⁹.**
 tū in locis pl̄imis. tū speciali⁹ in li. de do-
 ctrina ch̄ristiana regl̄as p̄ expositione sa-
 cre scripture dedit z ab alijs datas collau-
 dauit. Inter q̄s vna est p̄ synodochē vbi
 ps. p̄ toto sumit. Alia p̄ hyp̄bolē vbi ve-
 ritas ad exaḡgerandū excedit. Alia vbi lo-
 catū p̄ loco accipit. f̄m quas regulas tex-
 tus n̄ a falsitate defendit. Nā dicēdo egre-
 diebant ad euz hierosolimite vniuersi / si-
 milis est locutio sicut cū dicim⁹. oīs ppl̄s
 vel tot⁹ mūdis. vadit ad tale spectaculū.
 Dicūt ei h̄ nō p̄ p̄cisionē. s̄ ad rei magni-
 ficationē adaugēdā. **Silicq̄ ē locutio cū**
 subdit. Et oīs regio iudee. nisi q̄ vltra h̄
 locus p̄ locato. regio sc̄z p̄ habitātibz regi-
 onē ponit / z in talibz iuxta quorū dā expli-
 cationē attendit sensus. nō quē vba faci-
 unt. sed pro q̄ fiunt. **Juxta p̄dicta sumi-**
tur cōsideratio moral̄ q̄ p̄dicatores in ser-
monibz publicis detestādo vitia z collau-
dando v̄tutes auctoritatē h̄nt v̄tēdi locu-
tionibz trāssumptiōis f̄m regulas q̄bz ex-
ponit. z iuxta licentias rhetorice artis. ita
vt q̄nq̄ dicat aliqd̄ vniuersaliē viciōsū qd̄
pro pauc̄ aut nō oībz p̄t verificari. v̄ a-
liud tale. p̄nunciat qd̄ de v̄tute z regl̄a lo-
gice prioris eēt falsissimū z scādaloſum et
iniuriosum. Nō habeo hic exēpla mul-
ta curiose scrutari v̄ adducere. legant oēs
pp̄bete q̄ fuerūt. quidā f̄mocinatores iue-
bentes in vitia / z viciōsōs arguētes. atten-
dāt p̄dicatio ch̄risti. Joh̄is bap. pauli. ste-
phani p̄thomartyr. z alioz. reuoluantur
f̄mones z epl̄e doctor. rep̄iet q̄si vbi libet
licentia tal̄ loquēdi vniuersaliē vt dicim⁹
Isaias dicit. i. c. Dñe caput languiduz z
oīe cor merens a plāta pedis vsq̄ ad ver-
ticē capitis nō est in eo sanitas. Et paulo
post. Om̄es diligūt munera sequunt̄ retri-
butiones. Jere. ij. scriptū est. Quid vultis
mecū iudicio cōtendere. oīs dereliquist̄
me dicit dñs. Ezechiel. ij. Om̄is quip̄
pe dom⁹ israel attrita fronte ē z duro cor-
de. Ch̄ristus z Joh̄anes p̄hariseos incul-

pabant generalit̄. Ch̄ristus vocans eos
 ypocritas. sepulcra dealbata. superbos et
 auaros. Joh̄anes p̄geniem viperarū. Et
 Actū. vij. dicit stephan⁹. Dura ceruice z
 incurcūcili cordibz z auribz vos semp̄ spi-
 ritū sancto restitistis. sicut z patres vestri
 ita z vos. Apl̄s deniq̄ vocat galathas in-
 sensatos. z in cretensibz approbat dictum
 poete. Cretenses semp̄ mēdaces. male be-
 stie. pigri ventres. Primo etiā vocat apl̄s
 poetā hunc p̄phetā. Et apud gētilēs po-
 ete p̄ p̄betis z varibz atq̄ theoloḡ habe-
 bant. z poesēs eorū sicut methaphoricas
 locutiōes veritatē continentes / occultas
 tñ / attendebāt. tales sunt in scripturis ge-
 nerales in docendo locutiōes innumere.
Ex his sequit̄ alia cōsideratio q̄ incui-
liter agerēt. imo insipient̄ z cōtra artes p̄-
p̄riam clerici qui locutiōes h̄mōi morales
in quibz forte tangerēt / vellent generalit̄
inculpare. aut vtentes eis molestare. nisi
forſan vbi manifesta z p̄ricularis iniuria
(que maḡ eēt detractoria z cōtumeliosa
q̄ ad edificatiōē valens) dep̄benderetur
qd̄ si fieret corā quibz nō oportet. Qd̄ vbi
z q̄n cōtingit nō est possibilis p̄ arte doce-
re. sed tūc agendū est vt sapiens iudicabit
z put̄ edocebit v̄ctio. Cōstat enī q̄ plerū
q̄ fit sermo generalis ad principes qui sci-
unt se z statū suū grauiter increpari z tan-
gi in modis loquēdi generalibz. tolerāt tñ
Qua igit̄ fronte et temeritate nollent cl̄ici
de isto vel illo statu sup̄ eoz. vicijs genera-
liter morderi vel culpari. Ista proxius es-
set p̄harisaica cōditio qui rep̄bendere nō
rep̄bendi q̄rebant. Tercia addo cōside-
rationē cōtra illos q̄ in locutionibz mora-
libz ponūt captiosos loquēdi modos i-
logica priorū seruatos licet veros. In quibz
tñ est falsitas apta aut scādaloſa iux-
ta locutiones vsitatas z f̄m rhetoricas in
materia tali seruandas. Exempli gr̄a. po-
netur vna indiffinita q̄ apud morales eq̄-
ualet vniuersali q̄ tñ indiffinita de vi logi-
ce vera erat. apud rhetoricū z politicū fal-
sissima. Propterea nō imprudent̄ cōdem-
nate alique p̄positiōes tanq̄s articuli er-
ronci aut reuocandi. in quibz tñ erat veri-
tas de vi vocis z logice prioris / vt ista. Ec-
clesia manens eccl̄ia p̄t errare. de⁹ z crea-
tura nihil sunt. z similes multe. z alie etiā
que in philosophia fuissent recepte vt ve-
re vel saltez p̄babiles sicut sūt articli qui

de loquuntur extra meritoria. Et maxime consideratio hec locuz h3 vbi audientes no sunt triti vl vsitati tales locutiones audire vel admittere. sed vulgares sunt aut puri morales. legiste vel canoniste. Et sane imprudent agunt. ne dicā impudent/qui corā talibz in actibz publicis talem logicā purā adducūt aut phiaz seu methaphisicā. p̄sertiz vbi materia talis q̄ nihilomin⁹ mores respicit ⁊ apud eos scādalum. Obseruandū est enī illud Grego. Jurta mores auditorū forme sermo doctorū. Vnius opposituz creberrime fieri dicit in anglia. ⁊ prochdolor nisi puideat inualefcer in francia. q̄ vero apta esset ⁊ lata fenestra ad errores ⁊ scandala seminandos talis pmissio liquet ex p̄missis ⁊ experientie vox ⁊ clamat. Deniqz cur ob aliud appellant theologi nri r̄pis sophiste ⁊ verbosi imo ⁊ fantastici. nisi qz relicti vtilibz intelligibilibz p̄ auditorū q̄litate transferūt se ad nudā logicā vel methaphisicam aut etiā mathematicā vbi et quādo nō oportet nūc de intensione formarū. nūc de diuisione corinui. nūc deregētes sophismata theologicis terminis obūbrata. nūc prioritates quāsdā in diuinis. mēsuras duratōes instantia. signa nature ⁊ silia in mediū adducentes. q̄ ⁊ si vera atqz solida eēt sicut nō sunt. ad subuersionē tū magi audientium vel irrisionē q̄ rectā fidei edificatiōez sepe proficiunt. **CR** Sed derinuit ecce nos aliq̄s diu modus loq̄ndi euāgelic⁹ spero tū nō p̄orius inutilit ad rem accedētes videamus q̄nte auctoritat⁹ atqz dignitat⁹ imo p̄tuoze attractatiōis Job. bap. fuerit. qm̄ ad eū egrediebant hierosolimite vniuersi ⁊ omnis regio indee. tam valida erat ⁊ tam effica sua solitudo/sua viuēdi austeritas sua demū sinceritas ⁊ libertas predicādi. Da mihi aliquē de occupatis. ⁊ accursus/solitarios irridentiū. q̄ p̄ omnes toti⁹ eratis sue discursus ⁊ sudores angios tantūdem pficiat. q̄ntū solitarius iste manēs in deserto fructificauit. Dirari ⁊ colere solent homines p̄sertim simplex vulgus eos viros quos in vita sublimes ⁊ sibimet austeros aspiciūt. ob hoc maxime q̄ nlla cupiditat⁹ aut ambiōis nota respergūtur. nulla proinde cōtra eos fallendi suspitio: aut mentiendi suboritur quādo despiciūt quicqd̄ terrenū est. quicqd̄ vile vel iocūdum. Et opposito predicatorēs nri r̄pis.

qz talibus inbiare vehementer popularē ⁊ ardentē agnoscunt. sit sermo eoz in op probriū. sit de mendacio aut praua intentione suspectū. Dicit cōfestim eis audito res voce vel anio. medice cura teipum. **CR** Vidim⁹ nostra etate ⁊ nup̄ quē admoduz vnus p̄pter huiusmōdi vite austeritatē p̄ne incredibile in suis p̄monibz multitudinē aggregabat cui vite sue ⁊ zelo si scientiam ⁊ discretione humilē sociallet. quā vrinā sociallet. fecisset vtiqz fructū multuz. si verū est illud Bern. zelus sine discretione p̄cipitat. Discretio autē esse nō p̄t absqz humilitate nec hūilitas in cōplacencia sui et innitendo p̄rie prudētie cōseruat. **CR** Deniqz difficile est ⁊ plus diuinū q̄ hūanum ⁊ nō absqz diuturno vir tutū exercitio acq̄sibile. vt in duobz his seruet humilitas in solitudine. s. ⁊ p̄dicatiōe. Cur ita. Quoniam solitudo facit boiem leuiter ceteros occupatos diiudicare ⁊ eis se p̄ponendū estimare. Predicatio autē vbi est applausus p̄curusqz populoz verba dicent⁹ in celuz ferentū p̄temprat grauissime atqz periculossime p̄dicatozis animū vt gaudeat vt sibi cōplaceat vt postremo in linguis boiminū tamā suā foris ponat. se estimet magnū aliquē esse qualē se audit a ceteris/ac proinde cōtemnit ab alijs edoceri moneari vel eoz duci cōsilio. Ruit p̄pterea in temeritate quālibet. improuid⁹ loquit. nō iam ex rōne sed furore. nō ex hūilitate s. elatione. nō quod dictat rō sed qd̄ succensa indignatio. nō qd̄ verū sed qd̄ audientibz placitū. nō oportune s. semp̄ impoztune. nō q̄si monēs s. q̄si potent⁹ imperās. Qui rursus libertatē atqz fortitudinē zeli sanctorū imitatricē eē. si lingua maledica carpat omnes clam ⁊ palā in supiori dignitate p̄stitutos. nec attēdit si populū inde subuerteret ⁊ ad rebellandū antiabit. sed si cōplacebit eis dē tota solitudie considerat. **CR** Ceterū cū inualuerit hūmōi p̄dicatiōis fauor ⁊ seruoze effrenis/vix adhibere remediū p̄mitter plebs indocta q̄n signis extrinsecē sanctitat⁹. q̄ interi⁹ corrupta est attendit. ⁊ quicqd̄ aduersum dicit ad iniurias refert ⁊ odiū. Ab hac mētis elatiōe ⁊ indiscretione p̄dicandi longe fuit Job. iuxta inferius dicēda. qm̄ fm̄ auditorū qualitatē p̄monis linguā variat ⁊ nō ad seditionē sed edificatiōē ad humilēqz p̄niam singulos p̄ capacitate cohortans. **CR** De

S quis. Et baptisabatur ab eo. Qualis iste
baptismus extiterit olim dicebat. et sup hoc
remitto vos ad ea que tractant a magistro et do
ctoribus. iiii. sententiarum. Confitebatur pecca
ta sua. Quodmodum iohannis baptismus
non erat sacramentalis. sic nec ista confessio.
Erat tamen utriusque et baptismus et confessio pre
paratorium quoddam et introductivum ad ve
ra sacramenta baptismi et confessionis poste
rius instituta. **D**ec autem confessio vel fiebat
fortassis in generalitate quadam. quodmodum
ecclesie mos habet fieri in publico aut in
gressu missae. Vel fiebat de publicis. in pub
lico. more iudeorum in suis conventibus. Vel
si secreta erat et particularium expressiva pro
ficiabat ad humilitationem et consilium susceptio
nem et penitentiam agende cognitionem. **D**ic pen
ditur baptismum iohannis non habuisse virtu
tem peccatorum sacramentaliter deleturam. Que ratio
est. quod siue baptisatus siue baptisatus neque con
fessione altera. neque penitentia aliqua propter
delictis aliquotinus eguissent. Idcirco pro
rea non purificantur in oibus baptismis iohannis
et confessio cum baptismo christi et ab eo in
stituta confessione. Baptismus enim christi con
fessione non erigit postmodum de peccatis aut
actis. neque prius aut baptismis conferri potest
hominis sacramentalis confessio alioquin non esset
baptismus sacramentorum ianua. quod falsum est.
Sed oritur incidens questio. Nunquid pla
tus alicuius noviter baptisati iubere posset
ut se summitteret ipse confessioni sacramenta
li obedientie causa. **E**stimo quod non. quoniam non
est aliquis obligatus confiteri sacramentaliter nisi
quod de peccato mortali sibi conscius est. Et hec
obligatio non iure humano sed diuino consur
git. Si vero aliquis de peccato suo apud de
um satisfecerit iuxta preceptum eius datum et re
gulas institutas. non potest iterum per institutio
nem pure humanam ad satisfaciendum rursus
tali precepto inuitus astringi. **C**onstat autem quod
baptisatus satisfecit deo de peccatis preteritis
sic quod non habet aliud preceptum diuinum ad im
plendum pro deletione hominis peccatorum. **P**rela
tus vero non habet ius obligandi quicumque ad
confessionem sacramentalem nisi quatenus hoc a iure
diuino descendit. alioquin possit instituire quod
quilibet quicumque immunitus a peccato confitetur
tur sacramentaliter quatenus sibi complaceret.
Suma igitur et cardo huius rationis est. nullus
obligatus idem peccatum bis confiteri sacramentaliter.
Quod quod absurdum sit videt nemo. **O**ppo
net forsitan aliquis de baptisato/ vere contrito

post peccatum/ ille immunitus est a peccato. nihilominus
obligatus per ecclesiam confiteri. **R**espondeo quod
non per ecclesiam. sed ex precepto diuino talis ad confes
sionem semel faciendam de peccatis post baptismum
commissis/ et autem non tenet. **P**ropterea quisque
satisfecerit/ aut firmiter tunc et loco satisface
re proposuerit/ homini preceptorum manebit obli
gatio a qua poterit absolui: et non aliter se con
fitendo. **I**uxta hec apostolus via ad sciendum si
semel confessus posset iterum ad confessionem sa
cramentalem suscipiendam artari. **S**ed quod alibi
ventilat ea premitto que dici poterat quod cum
quis prescripserat. **T**ota in super hanc confessionis
materiam quibus vtiliter satis et a textu nostro non
abhorrenter remitto ad. iiii. sententiarum. presentium
et ad scripta doctorum. **O**bjiciet iterum de il
lo que in mortis articulo absoluit simplex
sacerdos super casibus pape et reseruat. obli
gabit enim talis absolui si conualescat iterum
papa adire et absolutiois beneficium recipere
Fateor hic cum durando et alijs quibusdam do
ctoribus inuoluntariam et vix enodabilem tan
gi materiam. **D**e modo se habendi in confessione
casuum homini reseruatorum. quod difficillimum sal
uare videtur quod liter iuxta versus ecclesie non dimi
diatur confessio/ que per duos adimplet. dum. scilicet
apud penitentiarium solum reseruat casus re
seruati. **H**anc per nunc difficultatem non incipi
am enodare tamen modo per quanto ad presentium spe
ctat dubium quod mouimus. **D**ico quod homo in arti
culo mortis aut alias se sacramentaliter absoluit.
non potest absque consensu proprio obligari rursus
per hominem sacramentaliter eadem peccata confiteri. **D**es op
positum. **I**ta confessio prior sacramentalis suum plene
effectum operata non fuisse/ quod non absoluisse
hominem a precepto dei quod est de semel confiten
do peccatum commissum. **N**olo tamen negare quod de
consensu proprio iterum possit homo sacramentaliter confes
sionem suscipere iterum et ad hoc sponta
nee obligari. **N**on nego etiam quod publica pec
cata aut etiam reseruata possit iterum referre al
teri post confessionem sacramentalem. et ad hoc for
san obligari potest/ quatenus penitentiam saluare eius
discretionem maiori precipiat. illud tamen non as
sero. **A**liud fundamentum tangit Durandus
ad confirmandum predicta. **S**upponit itaque
per regulam quod nunquam placet ecclesie vel alius iu
dex potest circa aliud preceptum iubere nisi cir
ca illud quod ad forum suum publicum potest de
duci si non fiat. **A**lioquin potest prelatum ferre
precepta super occultissimis cogitationibus
sibi remediandis. vel super illis quorum
transgressionem punire non potest neque sciret

et ita frustra lex huiusmodi ferretur ab illo. quoniam executio per eum impleri non valeret. **Occultissimum** autem omnium est confessio sacramentalis de qua stare non potest nisi per unum qui confitetur. et hoc etiam si velit. Quocirca dicit idem doctor ecclesiam non iubere fieri confessionem semel in anno. nisi per indicationem. quia scilicet precipit recipere eucharistiam. ad quam rite suscipiendam debet seipsum probare homo iuxta preceptum apostoli ab ecclesia sic interpretatum quod de mortalibus exigat confessio. **Exemplum** in bonis dicendis et intentione habenda sile ponere tur. **Scotus** fundamenter alteri inicit. **Ait** quippe quod nemo tenet aut obligari potest per se suum occultum et secretum facere publicum sic quod de foro dei cui prius soli subiacebat trahatur quantum ex natura facti in forum publicum. **Sed** stat inquit quod dices precepta sua duobus sacerdotibus facit illa esse publica quantum est ex natura facti. quoniam in ore duorum per se illud posuit quod testificari possent. quibus non sine peccato contra eum. **Iuxta** quod testimonium per sententiam publicum iudex. nec impediret sententiam iudicis quod sacerdotes duo peccant confessionem reuelando. quoniam si dedit in secreto bene fidei aliquid per se meum duobus extra confessionem proculdubio peccabunt si me prodant apud iudicem. nihilominus quod denabit caput meum. **Secundum** ista datur via ad dissolventem rationem quam dominus **Ar.** insolubile sibi reputabat. ad probandum quod stare decretali omni vtriusque sexus quilibet et confessio privilegiatur iterum tenebat pro proprio sacerdoti confiteri. **Non** inquit propter defectum sacramenti ut dicebat magister **Jo. de polliano.** sed propter aliud. **Supponit** primo quod confessio sacramentalis potest pluries super eisdem peccatis salubriter iterari. **Supponit** secundo quod due affirmatiue propositiones non repugnant ad invicem. sic quod posterior institutio positiva prioris reuocet si sit in affirmatione stare possint. **Supponit** tertio quod decretali omni vtriusque sexus sit propositio affirmatiua et sub obligatione posita. **Supponit** quarto ex predictis quod licentia data de precepto privilegiatur ex qua affirmatiua est non tollit preceptum prius factum de precepto semel in anno. **Ex** quibus concludit propositum ut estimat. et exemplificat de missa audienda die dominica. **Si** inquit daret preceptum alicui quod missam semel audiret in parochia sua quilibet die dominica. nihilominus daret sibi postmodum licentiam quod posset audire missam in loco alio processio licet non reuocaret preceptum

Ex quo simul stare potest quod iste duas missas audiat et ad unam obligat et solam licentiam ad aliam. **Sed** diligens inspector premissorum reperiet rationem hanc non esse insolubilem neque exemplum per se penitus esse validum quod adducit etiam supposito quod non esset decretaliter expressis determinatis semel confessio sacramentalis non rursus ad confessionem obligari quod tamen esse dicitur. **Con**cessa itaque suppositio precepta iterari salubriter potest confessio sacramentalis si tamen semel est recte facta de licentia illius quod ius habet non potest iterum cadere sub precepto pure humano sicut nec noue institui super inuitum sicut ex premissis arbitror esse perspicuum. **Et** quod aliter loquens in finitas absurditates corrueret in illas nominatim quod baptisatus adultus potest inuitus obligari per placitum precepta dimissa confiteri. imo mulieres confiteri. **Non** enim repugnet baptisatus. et subleuans sacramentalis confessio sic nec due sacramentalis confessiones. **Si** quis dicat quod baptisatus per effectum plenissimum deletionis peccatorum a peccato et culpa. **Ita** merito precepta unquam confessionem habere potuisse. et habere sicut per omnia completa sit nihilominus ad augmentum gratie poterit iterari. quibus non baptisatus propter characterem secundum doctores in eo susceptum. **Ex**inde pro facile est diuersitate inuenire inter exemplum positum de missa audienda et confessionem. quia missas audire positum est ius. licet in diuino fundatum. et ideo potest ad plures missas per ecclesiam obligari. sic quod una audita remanebit attrita ad alteram. **Unica** autem confessio cadit sub obligatione diuini precepti. quod expleta non remanet ad papam in ad alteram confessionem super eisdem obligandi. sicut per auctoritatem unius missae potest ut prius ad alteram ferre preceptum. quia sine possibilitate subiacet dum ratio subest numero missarum audiendarum restringere vel ampliare. imo et tollere. **De** confessione autem loque diffinitur. quia iuri diuino obligatio principaliter inicitur. **Facendum** est igitur quod papa non potest dare licentiam privilegiatis. ut confessiones audiant et ita ad curatos eundem erit. sed ex qua licentiam prestat et sequenti relaxatione pro supposito iure diuino ne precepta eadem rursus confiteri sacramentaliter inuitus aliquid tenere tur. **Denique** oppositum asserere de papa et ecclesia est dicere populos innumerabiles per confessiones hactenus fuisse seductos in uoluntarios et deceptos. quia vel noluerunt confessionem sacramentaliter privilegiatis. esse sacramentalis quod hactenus creditum est esse falsum. vel si sacramentalis fuit indubitanter non habet ab

hinc ostendit rursus erigere ut precepto diu-
no de semel ostendo cui obediuit itez no-
lens obtemper. nolens dico. qz volens vltro
pr. Porro secus est de pccato q ad pessionem
pot obligari. qz nodu a dei iussione semet
absoluit. **Sed** videam? vñ subortu est
in iobane q sic egrediant ad eu hierosoli-
mite vniuersi z omis regio iudee z bapri-
sabant ab eo ostetes pccata sua. **Stati** sub
iungit ro qm virt? sua ptabebat in ami-
ratione ppos in reuerentia z amore z erat
odor bon? vite in vitam. **Erat** inqt subse-
quens tertus **Johes** vestit? pilis camelo-
ru. **Ubi** iohes de vntu qtuoz cardinali-
um possessioe sil? z ornatu implicite comē-
dat. **In** vestitus asperitate tpantia notat
Erat vestit? pilis camelo? q tunica erat
cilicina z rudis z aspera. **In** luboz succin-
ctone notat fortitudo. succinge sic vir lum-
bos tuos dicit scriptura. **In** mellis come-
stione prudentia comēdat. **Del** comeder
de de christo vt sciat reprobare maluz zc.
Demu in alioz eruditioe z supius respe-
ctu christi humiliatioe aspiciunt iusticia. z pdi-
cabat dices. **Veniet** fortior post me. **Ac**
vero hec materia collaudatiois vberior e
qz vt nuc totu valeam? expmere. sil? z diffi-
cultates plime morales scde p ceteris in-
cludunt. **Una** e de abstinentia z appro-
priate de obseruatioe cartbusiensiu sup n
esu carniu. qua difficultate olim a domio
Lameracesi in hac cathedra mota noduz
ad calcē dissolutiois deducta esse agnouit
sed me deducturu deo ppicio pta lectioe
Altera qz de supfluo atqz pompatico ve-
stito an sit tolerabil? in platis. z vir? eccle-
siasticis. **Reseruat** igit istis ad sequen-
tia. regrediamur paulisp? z statim finis ad p-
cedentē textu. z aliud mysticu seu morale
ad pteplationē attinēs eliciamus. **Per**
iohem nullu apri? qz pteplatiuū viru mo-
ralit accipim? hic iohes manet in deserto
quoda nō tā materiali qz spūali dū sed z so-
litari? z eleuat se sup se. qz subleuatioe sup-
na sup cunctā hāc psumam rez fluctuanti-
um z exundantiū multitudinē attollit. hāc
subt? deserit. qz derelicta pfecto manet i de-
serto qdam mens? secretissimo z abditissi-
mo. solis deniqz exptis agnito z puio. **An**
nō bñ reliqrat mūdū z habitabat in deser-
to q dicebat. **Sibi** mūdus crucificus est
z ego mūdo. **Qui** pterea a seipo etiā deser-
tus clamat. **Vino** ego. iā nō ego. viuit zc.

Et rursus. **Siue** mente excedim? deo in-
qt. **Doc** qnt fiat dat posse experiri fm
beatū Bern. nō exprimi. nec doceri pr. sz
haberi. sic h nō p inuestigationē curiosam
aut p studiū qntūcūqz vehemēs neqz per
scrutiniū scripturarū. **Ubi** enī defecerunt
scrutātes scrutiniū. sz obrinet p forte ptri-
tionē spūs hūiliati fm beatus Dion. vbi
ampli? lacrimę psumt qz lre. spūsancti vn-
ctio qz lectio. z ozo qz rō docēt. **Hō** e tñ
respuenda vsquequaqz lectio vl doctrina
qz etsi nō manifestū qd est tale desertū qd
nemo nouit nisi q incolit. aniat tñ ad que-
rendū z viā qlibuscūqz signis aminstrat.
Doc fecit eleuat? doctor Greg. pcpue in
moralibz. **Doc** pssim? Aug. in pssio-
nibz z soliloquijs. **Doc** deuot? Bern. sup
Lantica. **Doc** venerabil? Dugo et Rich-
de san. vic. in suis opibz varijs. **Doc** deni-
qz multū cōpendiosa z sentētiosa breuita-
te tradidit Bonauē. in libello que appel-
lat speculū amoris. z in alio que intulatur
itinerariū ment? in deū. **Itez** par? in rhe-
torica diuina: z silēs alijs. **Eos** potius qz me-
horoz audiat. z aduertam? qd sequitur.
Dū Johes iste pteplatiu? nō in deserto q
dā mētis inuio z ab fluru carnalitatis in-
aquofo. egrediūt ad eu hierosolimite vni-
uersi z ois regio iudee. **Regio** ista iudee at-
qz hierosolime ad lram terra e pmissionis
fluens lacte z melle. **Et** pculdubio nō alit
efficif hō tor? regio pmissiois/fluēs lacte
pie deuotiois. z melle saporose eruditiois
qz in pteplatoe. **Hā** extra eā pot? est sepe
hō regio qdaz egestat. vt Aug. loqitur in
pssionali. **Est** regio plena mōstris. feris
z beluis viciosaz cogitationū z serpētibz
horridis atqz pestiferis venenataz z infi-
cientiū cupidinū. **In** q demū regioe neqz
pluuia est aut ros deuote affectionis. neqz
viroz herbaz florētū. aut fruct? plantarū
ramificantū p vtuosaz opationē. neqz de-
cor est neqz species p celestē puerfationem.
Artero vbi iobānes est in deserto men-
tis pdictio/solitariū in pteplatoe/vbi
comedit māna absconditū. **Adiacet** circū
quaqz regio iudee. regio scz glorificationis
cuiusdā z decor pssiois. regio insup hie-
rosolime. regio visiois pacis. sic enī iudeaz
hierlm interpretant **Qui** regiois speciosis-
sime z vberime hitatores sunt. cogitatio-
nes scē. z affectioes pie. q sunt reuera hie-
rosolimite vel pacifice. z ppter cōfessionē.

laudis et glorificatione iudee regione inhabitare merent. **Q** certe pulcherrimum ob-
stipendūq; spectaculū; videre hierosoli-
mitas tales vniuersos; et omnē iudee re-
gionē egredi ad iohannē in deserto h̄ ha-
bitantē. **U**adant alij spectatū colles altis-
simos. alij siluas et flumina. alij longe patē-
tes campos. alij maria fluctibus altis intus
mescentia; alij theatrales ludos aut mon-
stra milleformia. **P**laceat alijs celū cerne-
re; et omnē ei⁹ ornatū. decorāq; militiā. ni-
hil proorsus tale. nihil dignū cōpatione ad
prefatū spectaculū poterit vsq; inueniri.
Et enī ibi videre est q̄ forma. quo ve ordie
egrediunt hierosolimite tales vniuersi et
omnis regio iudee ad iohannē in deserto.
Gratū proorsus inspicere est omnes inclitos
in vestitu deaurato. in sumbrijs aureis. i va-
rietatis circūamictu. egredi a recessibus ab-
ditis. quos etiā habz mystica regio iudee.
Egrediunt a mēoria. egrediunt ab itel-
ligentia. egrediunt a voluntate. egrediunt
tur insup tanq; sponsus et sponsa a q̄dam
triclinio capacissimo. viriūq; rational. cō-
cupiscibilis et irascibil. **E**grediunt de-
mum ab estimatiua. a fantasia. a sensu cō-
muni. de oibus deniq; locis patentibus q̄n-
q; sensuū. **E**grediunt nō vt videant va-
nitate exteri⁹ ad instar dine. sed ad iohannē
in deserto. **H**oli numerū velle sciscitari q̄-
niā innūerabilis est. ita vt fas sit dicere. mi-
lia miliū ministrabāt ei. et decies centena
milia assistebant ei. qm̄ egrediunt hieroso-
lomite vniuersi. **S**ed qd agunt duz ve-
niunt. **U**triq; baptisant ab eo. qz purificā-
tur magis et magis cogitatioes et affectio-
nes tales pacifice. **E**t q̄ fortassis vlt̄ mini-
ma peccata p negligentia aut surreptōem
aut vanitatis p̄mixtionē admiserit/illa cō-
fiteat. **C**onfiteat inquit p̄ta sua. vel cer-
te id̄ confiteat peccata qz dimissa sunt/et
inde sacrificiū laudis offerūt se mutuo co-
hortantes et hymnidice canētes. **C**onfite-
mini dño. qm̄ bonus. qm̄ in se. m̄. ei⁹. **E**t
rursus. **D**isericordie dñi. qz nō sum⁹ con-
sumpti/et silia. **S**tudeam⁹ documētū.
et sapiētes fieri studeam⁹. et enitmur tale
nob̄ intus formare spectaculū et cōuent⁹.
Affirmo. quisq; tale sibi fabricare merue-
rit nō magnopere vagabit exteri⁹ ad viden-
dū vanitatem. impleuit quoq; iocūdus illō
satirici **T**ecū habita. **H**ō erit solus q̄ taz
numero ordinatoq; stipabit comitatu.

qui p̄terea regnū dei intra se stabilierit
ab omni p̄turbatiōe semorū. **E**terū nō ha-
bet aliud sup homines imo vic supra bru-
ta q̄ nō talit̄ ascēderit ad cor altū vt sit ta-
liter iohānes alter in deserto mō q̄ prefati
sumus. **H**ec vita p̄ficiatur semp̄ nescio
qd̄ erit q̄ ista vita nō erit iuxta dictū **A**u-
g⁹. **N**unq; alibi meli⁹ experit hō illud qd̄
de sapiētia p̄nūciat sapiens. **I**ngrediens
inqr̄ domū meā cōquiescā cū illa. **H**ō enī
habz amaritudinē p̄uersatio illi⁹. nec tedi-
um cōuicē illi⁹. sed leticiā et gaudium. **A**-
Utero si delectat nos ad h̄ spectaculū dī
uinū p̄tingere et bñ disponi i multis vt p̄-
in paucis vecemur necesse est. **I**ohannē q̄p̄
pe morely suos imitari p̄ueniet. de q̄ sub-
dit euāgelista qz erat iohes vestit⁹ pilis ca-
melozū et zona pellicea circa lūbos eius. et
locustas et mel siluestre edebat. **C**irca
quē locū finē faciens expositiōi l̄rali et plu-
rima p̄rāsiens q̄ro. **U**trū vita iohis fue-
rit angelica et in h̄ hoies p̄fectissima. qz non
Vita iohānis fuit innatural. qz solitaria.
Domo enī fm̄ p̄hm. i. **P**olit. naturaliter
est aīal ciuile **U**n̄ et p̄uersatio dñi iesu chri-
sti q̄ est n̄ra instructio fuit cōis et nō solita-
ria. **E**t p̄firmat. qz iohes nō insegurus est
corpali ch̄ristū in terris p̄uersantē. q̄ non fu-
it p̄fect⁹. **N**esciētia tenet p̄ illud qd̄ ostēdit
ch̄rist⁹ inueni **D**at. xix. **S**i vis p̄fect⁹ eē
vade et v̄. oia q̄ h̄es et da pau. et se. me. **O**p-
positū p̄z ex dictis et allegari sup litteraz.
Questio ista principalit̄ est ad inuētū
gandū d̄ vita solitaria seu p̄replatiua qm̄
tenuit **I**oh. et de cōpatoe ei⁹ ad actiuam.
Ponā notabilia et eliciā p̄clusiōes. **N**ō
tandū qz vno mō vita p̄replatiua seu acti-
ua a q̄busdā accipit p̄ ip̄a ania q̄ est vita p̄-
ma. et ita nō esse d̄ram int̄ istas duas vitas
in eodē hoie nisi reducā⁹ ad hūc sensum
qz ania viuēs vita speculatiua alit̄ se habz
qz dū viuūt vita actiua. **S**ecō mō accipi-
tur p̄ opatione v̄ cōuersatiōe a vita p̄ma
p̄cedēte q̄ duplex est. qdā immanens. alia
trāsiēs. **N**otādū qz fm̄ h̄ac acceptiōes
est diuersitas loq̄ntiū. **A**ccipiūt ei qdā vi-
tā actiuā p̄ oī opatione corpali merito:ia
terminata ad obiectū extrinsecū. et sic gene-
ralit̄ om̄e op⁹ bonū cū gr̄a factū trāsiēs
i exteriorē naturā erit de vita actiua q̄ntū
cūq; sp̄uale vel corpale videat/et ois actus
imanes merito:⁹ eēt vita p̄replatiua/et p̄ci-
pue si sit r̄spectu dī cui⁹ mōi ē speculatio et

delectatio et amor seu fructio habita dō
Alii aliter distinguunt dicentes q̄ vita
 actiua est conuersatio corporal̄ meritoria
 fm̄ quā p̄uideat eccleſie v̄l p̄tici p̄rio et p̄tici
 paliter q̄ ad corpus. vt ē exercitiū in septē
 opibz mic exterioribz sicut **B**artha p̄u
 uidebat corpi xp̄i. **V**ita autē p̄tēplatiua ē
 p̄uersatio meritoria fm̄ quā p̄rio et p̄tici
 palit suffragat eccleſie q̄ ad mentē et bona
 spiritalia. et sic p̄dicatio/sac̄roz m̄stratio/
 et oīo spectat ad p̄tēplatiōez. **E**t iste est p̄ue
 nientior modus. **Q**uo circa adhuc p̄tē
 fieri distinctio dō bōis spiritalibz q̄s videat
 tur ip̄oip̄ia. ex abusu t̄m loquētiū/q̄s
 sic accipit vt dicam? generalr̄ bona sp̄ua
 lia q̄ spectat ad p̄tē clericoz et sacerdotū q̄s
 antonomatice appellam? et sic p̄dia et pos
 sessioes eccleſie et eius iurisdictiones erunt q̄
 dā sp̄ualia. **T**p̄alia v̄o sunt q̄ in p̄tē laico
 rū cesserūt. et sic eadē bona erūt p̄tē et poste
 ri? t̄p̄alia et sp̄ualia. et fm̄ h̄ distinguit iurisd
 dictio sp̄ualis et corporalis siue t̄pal. **T**er
 cio notandū q̄ in eadē eccl̄ia p̄tē imaginari
 q̄druplex mod? viuēdi. **Q**uidā viuunt vi
 ta q̄ nec est p̄tēplatiua nec actiua p̄p̄rie sic
 p̄ueri baptisati nōdū capaces rōis **S**ecūda
 est vita pure actiua. **T**ercia ē speculariua
Quarta est mixta ex v̄traq̄. **Q**uarto no
 tandū q̄ aliqd̄ dō meli? altero duplr̄. vno
 mō absolute absq̄ respectu ad aliud. alio
 mō relative seu p̄ditionalit. **E**xēplū p̄h̄
 ad h̄ est de h̄ qd̄ est p̄hari. **N**ā simplr̄ me
 lius ē p̄hari q̄ vitari. et t̄m in casu extreme
 necessitat? v̄l indigētie meli? eet h̄re aut ac
 q̄rere vnū panē q̄ illo deficiente. pulcrā
 p̄hie cōclusionē addiscere. **S**ilr̄ i statu in
 nocētie vel gl̄ie multa esse poterāt bona q̄
 sub p̄posito p̄tē mala eēt si obseruaren
 tur. **E**t in corpe sano aliqd̄ p̄dest qd̄ ob
 est p̄supposita infirmitate v̄l crapula p̄e
 dēte. **E**t istud dō notat̄ attēdi dū sit cōpa
 tio aliqd̄ in bonitate v̄l vtilitate. et silibus
 vel dū q̄rif. qd̄ expedit in regimētie hu
 mane. **D**icam? p̄mo q̄ stat in q̄libet istoz
 q̄rtuoz statuū boiem saluari. **D**e p̄mo nō
 est dubiū de p̄ueri baptisatis. decedentibz
 an̄ vsum rōnis. **D**e q̄rto nō est dubiū de p̄
 latis et alijs scriis q̄ diu vitā mixtā ex cōtē
 platiua et actiua exercuerūt et saluati sunt.
Quo ad duo mēbra est difficultas. **E**t di
 uerūt qd̄ā impossibile esse aliqm̄ adultum
 saluari q̄ nō vixisset vita p̄tēplatiua. q̄ oī
 q̄ oīo capax rōis diligit deū sup̄ oīa si de
 beat saluari. et in tali dilectiōe q̄ p̄sequitur

et cōgnitōe dei reperit vita speculariua. **S**
 casus ē dabil̄ sic dat̄ holkor vbi hō dū p̄i
 mo incepit vti rōe exercebit statim in opibz
 mic corporalibz v̄l alijs bōis exercitijs exte
 rioribz absq̄ h̄ q̄ actualit̄ et formalit̄ elici
 at actū dilectiōis dei sup̄ oīa. et in agendo
 talia poterit p̄ fide a tyrānis repēte interfi
 ci. et ita saluabit̄ tal̄ q̄ nūq̄ vixerit vita spe
 culatiua. h̄ t̄m raro euenit. **L**etex de vi
 ta speculariua nō ē difficultas q̄n hō pos
 sit saluari in casibz multis q̄ nūq̄ vixerit vi
 ta actiua. q̄ ad hāc nō est vocat? v̄l q̄ ca
 sus nō occurrit exercēdi illā vitā. **P**at̄ ec
 de christo i v̄tero p̄ginis. de **J**ohē bap. si
 habuerit p̄tēplatiōē salutando. **R**aro t̄m
 hō manet i vita ista diu. q̄n v̄taf̄ vita mix
 ta. p̄sertim fm̄ p̄mā distinctiōez. als. p̄sentē
 dispositiōez. **S**ecūdo loquēdo absolute
 nō h̄ndo respectū ad lapsuz bōis. tal̄ ē or
 do int̄ q̄rtuoz modos viuēdi p̄iores i bo
 nitate et eligibilitate q̄ p̄ria vita bona est/
 scda melior et q̄rta q̄ ē cōposita melior ē q̄
 scda et t̄rcia optia int̄ oēs. **N**ec appēbūt
 si q̄s diligēt aduertat vitā ade p̄statu in
 nocētie. **N**ā si q̄s ibi vixisset ex b̄n̄placito
 dei absq̄ v̄su rōis actuali et t̄m in grā b̄n̄ vi
 xisset si vixisset vita actiua laborādo et co
 lendo parad̄sum terrestrē ex iussu dei/meli?
 vixisset et si cū h̄ fuisset aliqm̄ in p̄tēplatiōe
 dei. meli? habuisset. **S**q̄ oīs indigētia
 remota erat nec exigebat t̄nc labor extrise
 cus ad subleuatiōē q̄rūcūq̄ indigētiarū
 vita ei? speculariua optima t̄nc exiisset/
 qd̄ ampli? p̄picuū erit ex seq̄ntibz. **T**er
 cio p̄ accidēs et suppositiōe stat in casu
 vitā actiua vita p̄tēplatiua p̄ t̄nc meliorē
 et eligibiliorē existere. **P**ōt enī tanta indi
 gentia esse in primis corporalr̄ ad iuuādūz.
 q̄ p̄tē eēt omittēre eos et eoz subleuatiō
 nē p̄ speculariōe seu cōtēplatiōe **P**at̄ in pla
 ris vel in casibz necessitat̄is. **E**t si dicatur
 q̄ homo nō debz omittēre mai? bonum p̄
 p̄ter minus bonū. **D**icat̄ q̄ in casu illo cō
 templatio nō est istī maius bonuz fm̄ p̄i
 mam distinctiōē de duplici vita. **U**n
 de et quarto quādo licite potest v̄traq̄ vi
 ta exerceri speculariua scz et actiua. specu
 lariua eligibilior est et dignior et statui glo
 rie seu innocentie conformior. **V**ita enim
 q̄ digni? et excellenti? habz obiectū. et q̄ ex
 digniori virtute procedit eligibilior est. sic
 est de intellectu dei et dilectione seu frui
 tione eius. **N**am iste sunt operatiōes op
 timarū potētiarū in b̄ oīe respectu. opti

obiecti. fm h̄ posuit p̄hs felicitatē in boie
i. Et hi. in p̄tēplatiōe p̄me cāe / r̄ p̄formiter
(licet maḡ eleuate) ponūt theologi b̄tū
dinē in fruitiōe r̄ p̄gnitiōe dei / r̄ etiā dele
crabilior. vt p̄t. i. Et hi. **S**ilis p̄clusio
p̄t poni fm̄ aliā distinctiōe r̄ ex ista dedu
ci r̄ p̄ aliud mediū. sic. Quāto anīa melior
est q̄ corp⁹ tanto vitā regulās aiām r̄ diri
gens in finez. melior est r̄ dignior q̄ illa q̄
tūmō respicit corpale regimē / sic est de vi
ta speculatiua respectu actiue i. ecclīa. ḡ r̄c.
Quinto / p̄supposito p̄cto r̄ indigētis
varijs in ecclīa dei ex p̄cto originalit̄ veni
entibz r̄ ceteris paribz. melior ē vitā q̄rta scz
cōposita ex actiua r̄ p̄tēplatiua / q̄s simplr
actiua vel simplr speculatiua. h̄ est q̄ vna
earū sine immixtiōe alteri⁹. **P**ro q̄ ad
uertendū est q̄ tota multitudo opoz meri
torioz vni⁹ hoīs imaginat̄ q̄ corp⁹ quod
dā r̄ homogeneū ad modū loquendi xp̄i:
**Mat. vi. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit simplex to
tū corp⁹ tuū lucidū erit. Glo. Si intētio
simplex. bona q̄libz opatio erit. P**roba
tio. Vita illa melior est q̄ est vite xp̄i p̄for
mior. s; xp̄s p̄uersat⁹ est fm̄ totū corp⁹ vi
te sue ad regulā. r̄ vitā cuiuscūq; mēbri sui
scz tā actiue q̄ speculatiue. ḡ r̄c. **C**ōfirma
tur. qz corp⁹ alicui⁹ p̄fecti⁹ viuūt dū p̄ lo
co r̄ tpe vitā q̄libz mēbro suo. nūc isto. nūc
illo. q̄ si p̄tinue vno vteret. qd̄ est; p̄fecti⁹
v̄puta oculo. p̄suppositis indigētis ad q̄
rū reuelationē quodlibz mēbroz vtile est.
r̄ p̄uiso q̄ ocl̄s sit in suo vsu ad directōez
man⁹ r̄ pedis. **E**t ex h̄ sumit̄ r̄isio ad in
stantiā q̄ fieri p̄t r̄ moueret paz; p̄sideran
tes qz vitā p̄tēplatiua fm̄ se p̄siderata me
lior est r̄ dignior fm̄ dicta. ḡ melior est hō
dū fm̄ eā viuūt q̄ dū viuūt fm̄ actiua. **S**ic
enī argueret q̄ hōim corp⁹ eēt nobilit̄ si ef
set totū ocul⁹ q̄ b̄ndo varietates q̄s ad p̄
sens obrinet / r̄ pictura pulcrior si tota eēt
albedo q̄ dū varijs colorū appositionibz
decorat. **S**ilr̄ dicendū est h̄ q̄ corp⁹ o
perationū hūanaz qd̄ imaginat̄ q̄si et ho
mogeneū r̄ diuersaz rōnū / p̄fecti⁹ est dū p̄
q̄libet sui p̄te est i. exercitio (p̄supposito sp̄
q̄ vitā speculatiua est velut illustratio r̄ di
rectio / r̄ viuificatio anie sit in suo actu suf
ficiēti) q̄s si dimissa actiua esset p̄tinue in
speculatiōe sub ḡdu intēsiōi / p̄suppositis
indigētis primoz. **S**peculatiua enī vt q̄
dā ait vidēs fr̄is inopias r̄ torpēs a iuua
mine. deficit a fraternā dilectione / r̄ p̄ p̄se

quēs a dilectiōe dei cōnexa. r̄ tūc nō viuūt
p̄tēplatiue q̄ cōplect̄ in diuina dilectiōe. s; in
curiosa p̄hoz speculatiōe. **E**t si q̄rit qm̄
de necessitate r̄ sub pena p̄cti tenet hō vi
uere fm̄ vitā actiua. **D**ico vel ex suscepto
officio / vl̄ dū videt fr̄is necessitates exte
mā r̄ nō apparet q̄ ali⁹ succurrat. **E**xem
plū de elcōsina. **E**t his habet̄ radicē q̄re
star⁹ p̄latoz est p̄fectissim⁹ in ecclīa scā dī
qz est star⁹ req̄rens vtrāq; vitā p̄ loco r̄ tē
pore instar xp̄i r̄ moȳsi r̄ alioz. nā xp̄s tūc
in monte orabat. nūc p̄dicabat. nūc p̄p̄of
cibabat. **S**ilr̄ moȳses in mōte syna p̄tem
plabat ea q̄ postmodum p̄plo ministraret / r̄
descēdēs iudicia dabat p̄plo. r̄ arce fabri
cam ordinabat. **I**ta q̄libz corū d; esse bi
nomi⁹ ad modū Jacob q̄ et isrl̄ d; r̄. **E**st ei
p̄lar⁹ isrl̄ in p̄tēplatiōe / r̄ iacob in viciōiū
supplātiōe tam i se q̄ in subditis. **E**st ei
duplici v̄rozi copular⁹. **I**te r̄ rachel. appli
catio mystica cōis est. **S**ecta p̄cto. **L**e
teris paribz vtilior r̄ secūdiōz ē in ecclīa dei
speculatiua q̄ sit actiua. **P**ro q̄ aduertē
dū q̄ duplex ē vtilitas r̄ secūditas i ecclīa
qdā est grossa atq; palpabil⁹ q̄ a vulgo et a
viuētibz more vulgi p̄cipue reputat. r̄ illa
p̄sistit in mltitudie r̄ p̄seruatiōe bonoz
fortuitoz / r̄ corpis / r̄ pompa extrinseca
Aliā vtilitas respectu bonoz aie vl̄ meri
toz vl̄ alioz donoz ḡuitoz. **S**ecūdo ad
uertendū q̄ p̄ia bona nō p̄sunt. imo ple
rūq; nocēt nisi p̄ q̄nto ordināt r̄ disponūt
ad scōa bona. vñ nec capiūt bonitatē ali
quā moralē aut ḡuitā. nisi a bonis h̄mōi
tanq̄s a fine ad quē d̄nt ordinari / vl̄ tanq̄s
instrumēta ea adipiscēdi / vl̄ tanq̄s obiecta
circa q̄ sit h̄mōi opatio fr̄tuosa. imo q̄nq;
talia bona p̄cedunt deo irato vt Aug⁹. ait
qz videlicz vtili⁹ eēt illa nō h̄re dū obsunt
bonis moribz quēadmodū r̄ obsunt diui
tie piture. generāt ei vermē pessimū q̄ ē su
pbia vl̄ voluptas effrenata. **E**t sic in vno
boie h̄ bz veritatē. sic r̄ h̄re p̄t i toto corpe
mystico ecclīe. ita q̄ nūerabis merito inter
magna diuie mie dona paup̄tas ip̄i / i ta
libz bonis fortuitis. r̄ iurisdicōibz ciuili
bus. **J**uxta qd̄ dicūt h̄storie. r̄ legi in po
stilla sup̄ biblīā q̄ dū dotata eēt ecclīa bo
nis r̄palibz p̄ constantinū / audita est vox i
aere. **D**odie venenū effusus ē in ecclīa scā
dei. **E**t qd̄qd̄ fuerit de h̄ / potuit ei tūc do
tatio h̄mōi esse vtil. p̄pter bonitatē r̄ fide
litate d̄spēsantiū / r̄ dilatatōe ecclīe post

aduersitates habitas/nihilomin' nūc aut
alias poterit spoliatio silr esse utilis/pro/
pter maliciā eccl'asticorū talib' bonis ab/
utentiū/vt claudat via malignantiū. spi/
nis aduersantiū ne cadāt in p'cipitiū vici/
orū. **Jurta** qd' ait dñs. **Septiā** viā tuā spi/
nis. **Nūc** ad p'positū p'clusiōis p'stat q'
p'replatiū? vt sic pficit eccl'ie in bonis spi/
ritualib'. q'si de p' se r' imediate. actiū? aut
in bonis tp'alib'. **Uñ** moyses plus pfecit
in monte adorādo dū ali' p'liarent. q's mul/
tudo magna bellantiū. **Sic** de' q' nō de/
struxisset penthapolim peccatrice p'p' de/
cem iustos/si repri fuissent. p'p' miserē ec/
clesie r' eidē parcit. p'pter orōes paucorū
p'replatiū q's facit p'p' labores r' discurs/
sus r' turbatiōes multorū actiuorū. **Jurta**
qd' dicebat **Jero.** de heremitis antiq's/eos
esse vitā mūdi. r' ipm p' eos ne corrueret sta/
re. **Doc** infer' cōtra illos q' terrena tñ/
modo cogitātes dicūt iuristas r' praticos
terrena tractātes. r' diuinitis vel edificijs l'
epulis aggregandis occupatos/vtiliores
in eccl'ia q's p'replatiū bonevite r' spūali
bus exercitijs intendētes. q's deliros vel
fantasticos vel inutiles reputāt. q' aīalis
hō nō p'cipit rē. **Et** allegāt q' spūalia abs/
q's tp'alib' diu stare nō p'nt. qd' dictū absq'
dubio nisi sane intelligat blasphemū est.
Nūc enī eccl'ia fuit melior q's duz vixit
in paup'ate. qd' etiā **Jero.** poit i' vita mal/
chi. r' de Romano imperio dicunt hysto/
rici r' recitat **Aug.** rē. **Potius** r' veri' di/
ceret ecōtra/q' tp'alīa r' p'sertim in eccl'esia
diu absq's spūalib' esse nō p'nt. **Et** certū est
q' cū eis nō adesse nō p'nt. **Alioq'n** falleret
christ' q' dixit. **Primū** q'ri. re. dei. r' hec oīa
adij. r'o. nō dixit ecōtra. primū q'rite dita/
tionē r' post hec regnū dei r' iusticia ei' vo/
bis adijciēt. imo sicut alias memini decla/
rasse nimīū studiū in multiplicatiōe bono/
rū tp'alīū r' iurisdictionū in eccl'ia nō pua/
causa est sue desolatōis tam in spūalib' q's
tp'alib' r' h' manuducebat p' silitudinē cor/
poris mystici eccl'ie total' ad corp' verum
hoīs. **Nā** intēdere nimis regimini sensua/
litaris. sp'eta directiōe rōis/est vtrūq's taz
sensualitatē videlicet q's rōem extinguere.
Dinc est q' multi p'boz r' p'replatiūorū in
eccl'ia/parū curāt si depauper' eccl'ia v' cō/
culcetur in tp'alib' istis vocatis bonis/vi/
dentes tot vicia r' abusus ex his puenire i'
cōiuijs supfluis. in venationib'. in symo-

nijis r' p'ediis r' violentis. p'motionib' in
dignissimorū/in ambitioib' p'laturarū r'
beneficioz/in supbijs dissolutissimis. i' vo/
luptatib' effeminatis. ceterisq's innumera/
bilib' r' nefandis abusionib'/in q'bus se re/
putant gerere vitā actiuā. dando onera q'
uia rē. **Et** hec oīa cessarēt/aut nō ita saltē
abundarēt/in paup'ate modesta. **Ampli**
us nō ita diuerterēt eccl'astici etiā de p'ri/
monio christi dotati ad traditiōes r' ad in/
uentiones hoīm p' diuitijs cumulandis/
sp'eta lege christi sicut nūc facere cōspici/
mus. fornicatiōe quadā spūali p'niciosissi/
ma. **Et** ad grandē tempestatē moderni tē/
poris r' scismatis. p'olandā possent appli/
cari q' omitto. q' facile est ex p'cedentib' eli/
cere. **Septima** p'clusio. **Vita** Jo. bap.
post vitā christi r' m'ris ei' fuit angelica r'
inter viatores saltē q' ad aliq'd p'fectissima
Pro cui' declaratione aduertendū q' vi/
ta iohis p't cōpari ad vitā aliorū tripliciter.
Vel q' ad p'phetiā vel q' ad austeritatē vi/
ctus vel q' ad meritū interi'. **Si** cōpemus
p'phetiā iohis ad p'phetias aliorū. q' ad hoc
iohes est p'fectior. q' modo certiori r' clari/
ori demonstrauit christū. p'pter quē p'p'he/
te oēs illustrati sunt r' suas p'teruerūt. p'
p'phetias. **Et** h' forsan innuere volebat ipa/
veritas cū ait q' inter natos rē. **Hec** moue/
at aliq' q' iohes videbat certa exp'ientia
christi. r' ob h' nō p'phetabat de eo. **De** cer/
tis enī r' p'ntib' nō est p'phetia. **Fateor** enī
q' aliq' in homie illo videbat respectu q'ri
nō erat p'phetia. sed scia v' exp'ientia. vt q'
hic esset v'n' homo sic ambulans rē. **Sed**
alia erant quē nō videbant vt q' talis ho/
mo esset de' r' messias in lege promissus r'
agnus dei qui tolleret peccata mundi rē.
Si dicat v'teri' q' **Johānes** interrogat'
respondit se non esse p'phetam. **Dicūt** ali/
qui euz hoc dixisse ex humilitate non ex
veritate. quasi videlicet aliq' esset humili/
tas sine veritate aut quasi humilitas per/
mendaciū acq'ratur. **Et** ideo verius r' ap/
tius dicat q' **Johes** negans se p'phetā ni/
dit ad intentionē querentiū iudeorū. scie/
bant itaq' iudei scriptū esse in lege eorum
Deut. xviii. dicēte dño. **Prophetam** tibi
fulcūabo post me rē.

Sequūtur propo
siones eiu'dem de sensu l'rali sacre scriptu
re. **Et** de causis errantium.